

POLITECHNIKA BIAŁOSTOCKA

WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA

KATEDRA EKONOMII I NAUK SPOŁECZNYCH

PRACA DYPLOMOWA LICENCJACKA

**TEMAT: KONTROWERSJE SPOŁECZNO-
POLITYCZNE WOKÓŁ DEBATY O LEGALIZACJI
MARIHUANY**

WYKONAWCA: JOANNA ZAREMBA

PROMOTOR: DR TADEUSZ NOWAK

BIAŁYSTOK 2014 ROK

Socio-political controversy surrounding the debate on the legalization of marijuana.

SUMMARY

More frequent in the Polish Republic became the discussions about the legalization of marijuana. In the media, especially the Internet, goes a lot of stormy disputes concerning the legalization of marijuana in Poland. Indian hemp is probably the only plant which has many opponents as supporters. Some claim that hemp is a cure for epilepsy, multiple sclerosis, AIDS, rheumatism and cancer. This plant can be used to produce biofuel, paper, textile industry and food industry. According to the proponents of legalization, the state voluntarily waives taxes that could feed a budget if trade of marijuana could be legal. Also, country is allocating huge funds for police apparatus, judicial and prison system. According to opponents it is not proven that consumption of marijuana is safe for an organism and human's mental health. Polish society and political parties take different actions for the legalization of marijuana. What is the Polish drug policy? How the public perceives the legalization of marijuana? That been question was asked among respondents of quantitative research. It was found that people who received the judgment of the court or were detained by police on suspicion of marijuana possession, don't stop illegal consuming of indian hems. Polish drug policy have no effects and it is too restrictive. Even the most famous experts are saying that preventive measures are ineffective and invisible.

Spis treści

Spis treści	7
WSTĘP	10
ROZDZIAŁ 1	13
UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE LEGALNOŚCI MARIHUANY W POLSCE	13
1.1. Zmiany w polskim ustawodawstwie	13
1.2. Analiza aktualnych przepisów prawa polskiego dotyczących marihuany	19
1.3. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii	25
ROZDZIAŁ 2	30
POZYTYWNE I NEGATYWNE ASPEKTY WYNIKAJĄCE Z LEGALIZACJI KONOPI INDYJSKICH	30
2.1. Środki przeznaczane na aparat policyjny, sądowy, więziennictwo oraz leczenie i profilaktykę uzależnień a przybliżone wpływy do budżetu po zalegalizowaniu marihuany	30
2.2. Zastosowanie konopi indyjskich w przemyśle	34
2.3. Zastosowanie kannabinoidów w medycynie	37
2.4. Badania własne	41
RODZIAŁ 3	51
FORMY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA RZECZ I PRZECIW ZALEGALIZOWANIU MARIHUANY	51
3.1. Twój Ruch – działalność partii na rzecz zmiany przepisów prawnych dotyczących marihuany w Polsce	51
3.2. Działalność stowarzyszenia Wolne Konopie	57
3.3. Wywiad z Jakubem Gajewskim – wiceprezesem Stowarzyszenia Wolne Konopie	61
3.4. Protesty przeciwko legalizacji marihuany	72
PODSUMOWANIE	76
BIBLIOGRAFIA	80
WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW	87
8. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek przeszukany/-a przez funkcjonariuszy policji jako podejrzany/-a o posiadanie	

marihuany?	89
WYKAZ TABEL	91

WSTĘP

Coraz częstszym zjawiskiem w Rzeczypospolitej Polskiej stały się dyskusje na temat legalizacji marihuany. Tego typu działania mają zarówno zwolenników jak i zatwardziały w swoich przekonaniach przeciwników. W mediach, a szczególnie w Internecie, toczy się mnóstwo burzliwych sporów dotyczących zalegalizowania marihuany w Polsce. Jedni twierdzą, że konopia jest lekarstwem na padaczkę, stwardnienie rozsiane, AIDS, bóle reumatyczne czy nowotworowe. Roślinę tę można wykorzystać do produkcji biopaliw, papieru, w przemyśle włókienniczym lub spożywczym. Zdaniem zwolenników legalizacji państwo dobrowolnie rezygnuje z podatków, które mogłyby zasilać budżet gdyby handel marihuaną był legalny, a tym samym przeznaczają ogromne środki na aparat policyjny, sądowy a także więziennictwo. Zdaniem przeciwników natomiast nie do końca odkryto jakie niesie za sobą konsekwencje spożywanie marihuany, czy zawiera ona szkodliwe dla organizmu substancje, tak jak chociażby papierosy. Twierdzą również, iż nie zbadany jest wpływ konsumpcji na ludzi ze słabą psychiką, u których może wywoływać paranoje lub lęki. Marihuana nie jest lekiem, jest środkiem, który odurza i ogromnie uzależnia.

Konopia indyjska jest prawdopodobnie jedyną rośliną posiadającą zarówno tylu przeciwników co zwolenników. Aby obiektywnie rozpatrzyć wszelkie za i przeciw legalizacji marihuany w Polsce pod względem społecznym, politycznym i ekonomicznym należy głębiej zająć się tym tematem. Jest to obecnie dość istotna sprawa jeśli chodzi o politykę państwa. Problem ten warto przybliżyć zarówno osobom zaangażowanym w kwestie legalizacyjne, jak i takim, którym są zupełnie obojętne. Kontrowersyjność legalizacji marihuany w Polsce wynika głównie z nieświadomości społeczeństwa lub przekazywania mu informacji mało wiarygodnych, nieudowodnionych – tak zwanych mitów medialnych. Bardzo istotne wydają się być wyciągnięte wnioski, które choć odrobinę wpłynęłyby na to, jak ludzie postrzegają będą zalegalizowanie marihuany i świadomie sami mogli będą ocenić wszystkie pozytywne i negatywne aspekty owego działania w naszym kraju.

Przedmiotem pracy jest przedstawienie polskich uregulowań prawnych oraz argumentów prezentowanych przez zwolenników i sceptyków legalizacji marihuany, obiektywne ukazanie korzyści oraz strat, dotyczących kwestii politycznych i społecznych, jakie niesie za sobą tego typu posunięcie, a także poczynań podejmowanych na rzecz oraz przeciw legalizacji konopi indyjskich w Polsce.

Celem pracy jest analiza zapisów prawnych dotyczących konopi indyjskich obowiązujących w Polsce, uchwycenie pozytywnych i negatywnych zagadnień dotyczących zalegalizowania marihuany, pokazanie z czym wiąże się kontrowersyjność owego tematu oraz znalezienie odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ będzie miało zalegalizowanie marihuany na politykę państwową oraz kwestie społeczno-ekonomiczne.

W pracy postawiono następujące pytania badawcze:

1. Jak obecnie wyglądają uregulowania prawne dotyczące legalności marihuany w Polsce?
2. Jakie pozytywne i negatywne aspekty ekonomiczne oraz społeczno-polityczne niesie za sobą zalegalizowanie konopi indyjskiej w naszym państwie?
3. Jak społeczeństwo polskie postrzega legalizację marihuany?
4. Jaki wpływ będzie miało zalegalizowanie marihuany na politykę państwa?
5. Jakie działania na rzecz legalizacji podejmowały polskie partie polityczne?
6. Czy poczynania podejmowane przez społeczeństwo takie jak Marsz Wolnych Konopi lub oficjalne debaty internetowe mogą mieć realny wpływ na legalizację marihuany w Polsce?

Przy pisaniu pracy zostały wykorzystane źródła wtórne oraz źródła pierwotne. W przypadku źródeł wtórnych były to źródła książkowe, publikacje internetowe oraz akty prawne. Część pracy napisano na podstawie wyników badań pierwotnych przeprowadzonych przez realizację indywidualnych wywiadów pogłębionych. Spośród istniejących metod badawczych wykorzystana została metoda ankietowa z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety, która miała posłużyć przy odpowiedzi na pytania badawcze 1,2,3 i 4 z powyżej wymienionych.

Niniejsza praca składa się z trzech rozdziałów. Pierwszy z nich przedstawia szereg uregulowań występujących w polskim prawodawstwie, dotyczącym legalności konopi indyjskich. W kolejności chronologicznej omówiono ustawy dotyczące narkotyków i narkomanii w Polsce, rozpoczynając od Ustawy z dnia 8 stycznia 1951 roku o środkach farmaceutycznych i odurzających oraz artykułach sanitarnych. Kolejny fragment pierwszego rozdziału poświęcony został analizie artykułów zawartych w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, która obecnie obowiązuje w prawodawstwie krajowym dotyczącym środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Następny podrozdział to opis podstawowych założeń zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii oraz analiza skuteczności zakładanych w nim działań na rzecz redukcji narkomanii w Polsce.

Kolejny rozdział obrazuje aspekty wynikające z zalegalizowania marihuany.

Przeanalizowano również wykaz kosztów ponoszonych przez budżet państwa na walkę z przestępczością narkotykową, profilaktykę oraz leczenie uzależnień. Przedstawione zostały korzyści płynące z legalizacji dla przedsiębiorców, osób chorych oraz karanych za posiadanie nieznacznych ilości marihuany. Wskazano liczne przykłady zastosowania konopi indyjskich w leczeniu chorób takich jak astma, rak mózgu, autyzm. Końcowa część rozdziału zawiera badanie ankietowe przeprowadzone na grupie 145 osób deklarujących się jako konsumenci marihuany. Wnioski z badań wskazują, iż karanie osób używających konopi indyjskich nie skutkuje zaprzestaniem lub ograniczeniem jej spożycia. Obecnie stosowana profilaktyka antynarkotykowa, prawodawstwo oraz organy zajmujące się egzekwowaniem zapisów prawnych zostały bardzo krytycznie ocenione przez respondentów.

Trzeci rozdział dotyczy działań podejmowanych na rzecz oraz przeciw zalegalizowaniu marihuany w Polsce. Ukazano stanowisko partii politycznej Twój Ruch na temat zmiany uregulowań prawnych oraz poddano analizie projekty zmiany ustaw wnoszone przez nią do Sejmu RP. Przedstawiono także działalność Stowarzyszenia Wolne Konopie, zaangażowanego w wiele inicjatyw propagujących zmiany w formie polskiej polityki narkotykowej. Trzecia część rozdziału to wywiad przeprowadzony z wiceprezesem Stowarzyszenia Wolne Konopie, Jakubem Gajewskim, dotyczący działalności Stowarzyszenia oraz ogólnych przemyśleń na temat legalizacji marihuany w Polsce. Ostatni podrozdział dotyczy protestów innych ugrupowań politycznych, przedstawicieli kleru oraz społeczeństwa świeckiego przeciwko jakimkolwiek zmianom prawnym w kwestiach legalizacyjnych.

Na zakończenie przedstawione i podsumowane zostały najistotniejsze wnioski zawarte w pracy „Kontrowersje społeczno-polityczne wokół debaty o legalizacji marihuany”.

ROZDZIAŁ 1

UREGULOWANIA PRAWNE DOTYCZĄCE LEGALNOŚCI MARIHUANY W POLSCE

1.1. Zmiany w polskim ustawodawstwie

Przepisy prawa polskiego dotyczące środków odurzających, takich jak marihuana, pojawiły się po raz pierwszy w Ustawie z dnia 8 stycznia 1951 roku o środkach farmaceutycznych i odurzających oraz artykułach sanitarnych.¹ Przepisy zawarte w tej ustawie przewidywały kary za wyrabianie, przerabianie, tranzyt, przechowywanie i wprowadzanie do obrotu środków odurzających, jeżeli nie posiadano odpowiednich zezwoleń na tego typu działania. Karze podlegało także przyjmowanie środków bez zezwolenia, w towarzystwie innych osób. Przerób lub wprowadzanie do obrotu środków odurzających bez posiadanego zezwolenia były możliwe wówczas, gdy czynności te wykonywano w aptekach dla celów leczniczych.² Artykuł 5 ustęp 1. Ustawy określa jako środek odurzający ziele konopi indyjskich (*Herba Cannabis Indicae*) oraz ich przetwory i mieszaniny.³

5 listopada 1966 roku Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przyjęła Jednolitą Konwencję o Środkach Odurzających z 1961 roku sporządzoną w Nowym Jorku

---

¹ Ustawa z dnia 8 stycznia 1951 roku o środkach farmaceutycznych i odurzających oraz artykułach sanitarnych (Dz. U. 1951, nr 001, poz. 4.).

² R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 21

³ Ustawa z dnia 8 stycznia 1951 roku o środkach farmaceutycznych i odurzających oraz artykułach sanitarnych, (Dz. U. 1951, nr 001, poz. 4.), art. 5, ust. 1.

dnia 30 marca 1961 roku. Artykuł 1 Konwencji wyjaśnia czym w jej rozumieniu są „konopie indyjskie”, „roślina konopi” oraz „żywica konopi indyjskich”. W akcie prawnym określone są także wszelkie substancje objęte kontrolą, ogólne zobowiązania zatwierdzone przez strony po przyjęciu Konwencji oraz organy kontroli nad środkami odurzającymi.⁴ W Konwencji pojawił się również zapis, który mówi, że strona ma możliwość wprowadzenia zakazu, między innymi uprawy rośliny konopi, jeżeli jest to najbardziej odpowiednim sposobem ochrony zdrowia lub zapobiegania nielegalnemu obrotowi takim środkiem odurzającym.⁵ Jeśli strona wprowadzi taki zakaz jest zobowiązana do zniszczenia nielegalnej uprawy, konfiskaty uprawianej rośliny, z wyjątkiem ilości niezbędnej do badań naukowych.⁶ Akt ten poświęca również odrębny artykuł kontroli nad konopiami indyjskimi. Jeśli dana strona zezwala na uprawę konopi indyjskich to uprawa taka może być prowadzona w wyznaczonym wcześniej rejonie, na konkretnie przeznaczonych do tego działkach. Osoba zobowiązana jest do posiadania odpowiedniego zezwolenia na uprawę rośliny.⁷ Strony mają zapobiegać nielegalnemu obrotowi, pomagać sobie wzajemnie w tego typu działaniach oraz współdziałać ze sobą i innymi organizacjami międzynarodowymi, biorąc jednak pod uwagę własne systemy konstytucyjne, prawne i administracyjne.⁸ Konwencja zobowiązuje strony, aby uprawa, zbiór, wyrób, sporządzanie wyciągów, przetwarzanie, posiadanie, oferowanie, oferowanie do sprzedaży, rozpowszechnianie, kupno, sprzedaż, pośredniczenie, wysyłanie, wywóz, przywóz, przewóz oraz wszelkie inne czynności uznane przez stronę jako odbiegające od norm przedstawionych w Konwencji, uznawane były za czyny karalne, jeśli popełnione zostały umyślnie.⁹ Zastosowanie przez dane państwo surowszych przepisów niż te przewidziane w Konwencji jest nie wykluczone.¹⁰

---

⁴ Jednolita Konwencja o środkach odurzających z 1961 r. sporządzona w nowym Jorku dnia 30 marca 1961 roku, (Dz. U. 1966, nr 45, poz. 227 ze zm.).

⁵ Ibidem, art. 22, ust. 1.

⁶ Ibidem, art. 22, ust. 2.

⁷ Ibidem, art. 28.

⁸ Ibidem, art. 35.

⁹ Ibidem, art. 36.

¹⁰ Ibidem, art. 39.

Kolejnym, bardzo istotnym aktem prawnym stała się Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 roku o zapobieganiu narkomanii. Za najbardziej istotne zadania wykonywane w celu zapobiegania narkomanii określono działalność wychowawczą i profilaktyczną, uznano za priorytetowe leczenie zamiast karania. Cały Rozdział 2 Ustawy poświęcono uprawie maku i konopi, w którym jasno zapisano, iż konopie mogą być uprawiane wyłącznie na potrzeby przemysłu włókienniczego. Uprawa tej rośliny wymagała posiadania zezwolenia, wydawanego przez odpowiedni organ administracji państwowej stopnia podstawowego oraz umowy kontraktacyjnej z jednostką uprawnioną do jej wydawania. Artykuł 16 ustęp 1. mówi, że zbiór ziela i żywicy konopi jest dozwolony jedynie w celach naukowych, na podstawie odpowiedniego zezwolenia wydanego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. Za uprawę konopi lub zbiór żywicy i ziela konopi wbrew przepisom ustawy grozi kara pozbawienia wolności do lat dwóch, ograniczenie wolności lub kara grzywny. Niedozwolone uprawy maku i konopi podlegały możliwości konfiskaty. Za czyn zabroniony, podlegający karze, uznano wyrób, przywóz, wywóz oraz przetwarzanie środków odurzających, w tym konopi indyjskich.¹¹

Po 1989 roku w Polsce pojawiały się coraz to nowsze, zróżnicowane substancje uznawane za psychoaktywne. Rozpoczęły się także wyraźne spory pomiędzy handlarzami, przemytnikami i gangami zajmującymi się dystrybucją i handlem środkami odurzającymi. Sytuacja stawała się coraz bardziej kryzysowa i niepokojąca, co wywołało debatę na temat zmian w polskim ustawodawstwie dotyczącym narkomanii. Zaczęto zastanawiać się nad zmianami w dotychczasowych przepisach tak, aby przestępcy czuli się mniej bezkarni, a wymiar sprawiedliwości i organy ścigania mogły właściwie zająć się problemem.¹²

20 lutego 1995 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, wówczas Lech Wałęsa, ratyfikował Konwencję Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, która przewidywała kary dla osób posiadających zakazane prawnie środki, bez względu na zamiar ich posiadania oraz ich ilość.¹³ Następstwem Konwencji stała się wprowadzona 24 kwietnia 1997 roku Ustawa z

---

¹¹ Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 r. o zapobieganiu narkomanii (Dz. U. 1985, nr 4, poz. 15).

¹² R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s.21.

¹³ Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzona w Wiedniu dnia 20 grudnia 1988 r. (Dz. U. z dnia 20 lutego 1995 r.).

dnia o przeciwdziałaniu narkomanii. Przeciwdziałanie narkomanii zawarte w ustawie obejmowało między innymi działalność wychowawczą i zapobiegawczą, leczenie, nadzór nad substancjami mogącymi prowadzić do narkomanii, zwalczanie nielegalnego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania nielegalnych substancji oraz nadzór nad uprawą roślin, które zawierają substancje odurzające.¹⁴ Za podstawę działań prowadzących do zwalczania narkomanii i nadużywania środków odurzających ustawa uznała Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.¹⁵ Artykuł 6 ustawy jasno definiuje pojęcia takie jak „środek odurzający”, „substancja psychotropowa”, „narkomania” czy „uzależnienie od środków odurzających lub substancji psychotropowych”. Konopia została zdefiniowana jako „roślina z rodzaju konopi (Cannabis L.)”, konopią włóknistą natomiast jest „roślina z gatunku konopi siewnej (Cannabis sativa L.) o zawartości delta 9-tetrahydrokannabinolu poniżej 0,30% w suchej masie ziela”. Przepis określa również ziele konopi jako „kwiatowe lub owocujące wierzchołki konopi, z których nie usunięto żywicy”, żywica konopi natomiast, jest to „żywica i inne produkty konopi zawierające delata-9-tetrahydrokannabinol lub inne aktywnie biologicznie kannabinole”.¹⁶ Rozdział 5 ustawy dotyczy uprawy maku oraz konopi na terenie państwa. Uprawa konopi włóknistych może być prowadzona jedynie na potrzeby przemysłu włókienniczego i celulozowo-papierniczego oraz nasiennictwa.¹⁷ Może być ona prowadzona wyłącznie na określonej powierzchni, w określonych rejonach, w drodze kontraktacji i na podstawie odpowiedniego zezwolenia wydawanego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce położenia danej uprawy.¹⁸ Ustawa zabrania również uprawy innych odmian konopi niż włókniste.¹⁹ Zaostrzono kary za produkcję, handel substancjami odurzającymi i przemyt. Artykuł 48 ustęp 4. pozwalał wyraźnie na odstępnie od karania posiadacza środków odurzających na własny użytek w

---

¹⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 1997, nr 75, poz. 468.).

¹⁵ Ibidem, art. 4, ust. 1.

¹⁶ Ibidem, art. 6.

¹⁷ Ibidem, art. 32, ust. 3.

¹⁸ Ibidem, art. 33.

¹⁹ Ibidem, art. 32, ust. 4.

nieznacznej ilości, w tym żywicy i ziela konopi, określonych jako środek odurzający grupy I-N.²⁰ Ustawa dopuszczała również możliwość leczenia substytucyjnego osób uzależnionych od środków odurzających.²¹ Leczenie to nazywane jest także zastępczym, jest jedną z metod stosowanych w ramach redukcji szkód. Tego typu leczenie polega na podawaniu osobom silnie uzależnionym zamiennika narkotyku w celu redukcji szkód wynikających z uzależnienia i umożliwienia im funkcjonowania w ramach społeczeństwa. Zmniejsza ono ryzyko zgonu wskutek przedawkowania, wpływa również korzystnie na poprawę zdrowia pacjentów objętych programem leczenia substytucyjnego.²²

Następnym krokiem w stronę ewolucji polskiego ustawodawstwa dotyczącego środków odurzających i zwalczania narkomanii była nowelizacja Ustawy z 1997 roku, wprowadzona w życie w październiku 2000 roku, na mocy której polskie prawo antynarkotykowe stało się bardziej restrykcyjne, natomiast na drugi plan zeszły profilaktyka, leczenie i edukacja. Wprowadzono również kary za ułatwianie dostępu do narkotyków oraz umożliwianie ich używania.²³ W projekcie nowelizacji przedstawionym już w czerwcu 1998 roku, domagano się wykreślenia artykułu 48 ustęp 4., co argumentowano następująco: „z doświadczenia policyjnego wynika, że dilerzy rozprowadzający środki odurzające, często posiadają przy sobie tylko niewielkie ilości. Jednoznacznie stwierdzić należy, że zapis art. 48 ust. 4. nie ułatwia walki z handlarzami i dilerami. W związku z powyższym proponowana zmiana ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii zmierza do zaostrzenia odpowiedzialności za udział w handlu narkotykami”. Kryminalizacja „drobnego” posiadania środków odurzających na własny użytek osoby posiadającej wpłynęła niekorzystnie głównie na prowadzenie wobec takich osób polityki redukcji szkód, przede wszystkim jeśli chodzi o kwestie zdrowotne i socjalne takich osób. Organy ścigania oraz wymiar sprawiedliwości skupiły większą uwagę na posiadaczach niewielkich ilości takich substancji niż na przemytnikach, handlarzach i grupach przestępczych zajmujących się rozprzestrzenianiem wszelkich substancji psychoaktywnych. Krzysztof Krajewski, w swoim artykule, opublikowanym na stronie internetowej

---

²⁰ Ibidem, załącznik nr 2.

²¹ Ibidem, art. 15, ust. 1.

²² J. Kutyla, M. Sutkowski, A. Szczęśniak, K. Wałęcik, *Polityka narkotykowa – Przewodnik Krytyki Politycznej*, Warszawa 2009, s. 238-239.

²³ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 22.

www.narkomania.org.pl, określa tego typu działania mianem „wielkiego polowania na płoćki”.²⁴

Kolejnej nowelizacji dokonano z inicjatywy Krajowego Biura Zapobiegania Narkomanii w 2001 roku, które to uznawało redukcję szkód jako jeden z celów polskiej polityki państwowej wobec narkomanii i wszelkiego rodzaju narkotyków.²⁵

Po wstąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej koniecznością było dostosowanie prawa krajowego do prawa wspólnotowego. Unia Europejska ustanowiła potrzebę współpracy policji i sądownictwa w zakresie zwalczania nielegalnej podaży narkotyków. Popyt na wszelkiego rodzaju substancje odurzające został zaliczony do kwestii dotyczących zdrowia i polityki zdrowotnej stanowionej odrębnie przez każde państwo członkowskie Unii.²⁶

29 lipca 2005 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął nową ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Mimo, iż poprzednia ustawa z 1997 roku przestała obowiązywać w systemie prawnym, to jednak wiele z jej zapisów ponownie wprowadzono do nowoprzyjętej ustawy z 29 lipca.²⁷ Akt prawny w sposób zrozumiały określa jak realizowane jest przeciwdziałanie narkomanii w państwie, jakie kary grożą za posiadanie, wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie środków odurzających oraz substancji psychoaktywnych. Za czyn karalny określa się także przywóz, wywóz i przewóz wyżej wspomnianych środków na terytorium państwa polskiego.²⁸ Do ustawy nie udało się, pomimo ogromnych starań, wprowadzić rozwiązań rozszerzających możliwość stosowania w postępowaniu karnym środków alternatywnych o charakterze profilaktycznym i terapeutycznym. Nie wprowadzono również przepisów umożliwiających udzielenia osobie skazanej przerwy w wykonaniu kary w celu odbycia leczenia na wolności. W ustawie nie odstąpiono od wymogu wcześniejszej

---

²⁴ K. Krajewski, *Polskie ustawodawstwo dotyczące narkotyków i narkomanii: pomiędzy represją a terapią* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/polskie-ustawodawstwo-dotyczace-narkotykow-narkomanii-pomiedzy-represja-terapia> [Data wejścia 18.02.2014].

²⁵ K. Krajewski, *Problemy narkotyków i narkomanii w ustawodawstwie polskim*, Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), Warszawa 2004, s. 41.

²⁶ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 22.

²⁷ J. Kutyla, M. Sutkowski, A. Szczęśniak, K. Wałęcik, *Polityka narkotykowa – Przewodnik Krytyki Politycznej*, Warszawa 2009, s. 110.

²⁸ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485).

niekaralności osoby, wobec której można byłoby zastosować instytucję warunkowego umorzenia postępowania po pomyślnym zakończeniu leczenia.²⁹

1.2. Analiza aktualnych przepisów prawa polskiego dotyczących marihuany

Czy za posiadanie małej ilości marihuany można trafić za kratki? Czy nakłanianie do zażywania narkotyków stanowi przestępstwo? Co to jest posiadanie narkotyków na własny użytek i czy jest karalne? Podstawowym aktem prawnym, w którym znajdują się odpowiedzi na tego typu pytania jest, wspomniana już, obowiązująca od 29 lipca 2005 roku Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii. Przeciwdziałanie to realizuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, wychowawczej oraz zdrowotnej.³⁰ Realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii w Polsce zajmuje się administracja rządowa, jednostki samorządu terytorialnego, ale również inne podmioty, takie jak szkoły, przedszkola, szkoły wyższe, organy celne, zakłady opieki zdrowotnej czy też środki masowego przekazu.³¹ Działalność w zakresie przeciwdziałania narkomanii prowadzi Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, do którego zadań należy między innymi przygotowanie projektu Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a także koordynowanie i monitorowanie wykonania Programu.³² Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej koniecznością było utworzenie Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii, a co za tym idzie mianowanie przez marszałków województw ekspertów regionalnych, których zadaniem miało być zbieranie wszelkich danych, statystyk oraz niezbędnych informacji z zakresu działalności na rzecz przeciwdziałania narkomanii. Ich zadaniem jest również prowadzenie badań, a także wnioskowanie niezbędne do tworzenia strategii antynarkotykowej na szczeblu wojewódzkim.³³ Ustawa określa konopie jako „rośliny z rodzaju konopie (*Cannabis L.*)” oraz konopie włókniste jako „rośliny z gatunku konopie siewne (*Cannabis sativa L.*), w których suma zawartości delta-9-tetrahydrokannabinolu oraz

---

²⁹ K. Krajewski, *Polskie ustawodawstwo dotyczące narkotyków i narkomanii: pomiędzy represją a terapią* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/polskie-ustawodawstwo-dotyczace-narkotykow-narkomanii-pomiedzy-represja-terapia> [Data wejścia 18.02.2014].

³⁰ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art. 2 ust. 1

³¹ Ibidem, art. 5, ust. 2.

³² Ibidem, art. 6, ust. 1. i 3.

³³ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 24.

kwasu tetrahydrokannabinolowego (kwasu delta-9-THC-2-karboksyłowego) w kwiatowych lub owocujących wierzchołkach roślin, z których nie usunięto żywicy, nie przekracza 0,20% w przeliczeniu na suchą masę”. Zielem konopi nazywa się, zgodnie z zapisem ustawy, „kwiatowe lub owocujące wierzchołki konopi, z których nie usunięto żywicy, a w przypadku roślin w stadium przed zawiązaniem wiechy – liście i łodygi konopi”, natomiast żywica konopi to „żywica i inne produkty konopi zawierające delta-9-tetrahydrokannabinol lub inne aktywne biologicznie kannabinole”.³⁴ Rozdział 4 ustawy określa zasady postępowania z osobami uzależnionymi. Podjęcie przez osobę uzależnioną leczenia, rehabilitacji lub reintegracji jest dobrowolne.³⁵ Leczeniem zajmuje się zakład opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący praktykę lekarską, rehabilitacją zajmują się lekarze, którzy posiadają specjalizację z psychiatrii lub osoby posiadające certyfikat specjalisty terapii uzależnień.³⁶ Zgodnie z Artykułem 28 ustawy z 29 lipca 2005 roku istnieje możliwość leczenia substytucyjnego, co wydaje się być bardzo istotnym punktem jeśli chodzi o politykę uzależnień w Polsce. Osoby nieletnie umieszczone w ośrodkach poprawczych i schroniskach oraz jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej podlegają leczeniu, rehabilitacji i reintegracji.³⁷

W Rozdziale 5 ustawy podzielono środki odurzające oraz substancje psychotropowe na odpowiednie grupy. Ziele konopi innych niż włókniste oraz wyciągi, nalewki farmaceutyczne, a także wszystkie inne wyciągi z konopi innych niż włókniste zaliczane są do środków odurzających grupy I-N, żywicę konopi zalicza się do grupy IV-N,³⁸ natomiast tetrahydrokannabinole zaliczane są do substancji psychotropowych grupy I-P.³⁹ Posiadane bez jakichkolwiek uprawnień środki odurzające, w tym ziela konopi, wyciągi i żywice konopi, podlegają zabezpieczeniu przez odpowiednie organy celne lub organy ścigania.⁴⁰

---

³⁴ Ibidem, art. 4.

³⁵ Ibidem, art. 25.

³⁶ Ibidem, art. 26, ust. 1 i 2.

³⁷ Ibidem, art. 29, ust. 1.

³⁸ Ibidem, załącznik nr 1.

³⁹ Ibidem, załącznik nr 2.

⁴⁰ Ibidem, art. 34, ust. 2.

Wytwarzanie, przetwarzanie lub przerabianie ziela konopi, wyciągów konopnych, żywicy konopi oraz tetrahydrokannabinoli jest zezwolone w celu prowadzenia badań naukowych przez daną jednostkę naukową, która musi najpierw uzyskać odpowiednie zezwolenie wydawane przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego.⁴¹

Rozdział 5 ustawy zawiera przepisy prawne dotyczące bezpośrednio uprawy konopi. Uprawa konopi włóknistych może być prowadzona na określonej powierzchni, w wyznaczonych rejonach oraz na podstawie posiadanego zezwolenia, które wydaje wójt, burmistrz czy też prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce takiej uprawy⁴², na potrzeby przemysłu włókienniczego, chemicznego, celulozowo-papierniczego, spożywczego, kosmetycznego, farmaceutycznego, materiałów budowlanych oraz nasiennictwa. Zakazana jest uprawa konopi innych niż wyżej wymienionych.⁴³ Nadzorem nad tego typu uprawą zajmuje się, tak jak wydawaniem zezwoleń na uprawę, wójt, burmistrz lub prezydent miasta, gdzie uprawa się znajduje.

Przepisom karnym podlega każdy kto wytwarza, przetwarza, przerabia, posiada, przechowuje, zbywa lub nabywa, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzspółnotowego nabycia lub dostawy środków odurzających lub substancji psychotropowych. Karane są zarówno osoby wprowadzające do obrotu środki odurzające i psychotropowe jak też udzielające, udzielające w celu osiągnięcia środków finansowych lub nakłaniające inne osoby do użycia takich środków.⁴⁴ Karze pozbawienia wolności do lat 3 podlegają osoby, które uprawiają konopie innego rodzaju niż włókniste.⁴⁵ Osoba uprawiająca konopie włókniste wbrew przepisom ustawy podlega karze grzywny.⁴⁶ Widać zatem sporą rozbieżność pomiędzy karaniem za bezprawną uprawę konopi włóknistej a konopi innego rodzaju. Wielu specjalistów stwierdza zgodnie, że uprawa konopi włóknistych w celach dozwolonych przez ustawę jest radykalnie utrudniana. Pozwolenie na skup konopi włóknistej

---

⁴¹ Ibidem, art. 35, ust. 4.

⁴² Ibidem, art. 46.

⁴³ Ibidem, art. 45 ust. 2.

⁴⁴ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 22-23.

⁴⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art. 63, ust. 1.

⁴⁶ Ibidem, art. 65.

uzyskuje się po złożeniu wniosku do Urzędu Marszałkowskiego. Do takiego wniosku należy załączyć kopię decyzji Prezesa Agencji Rynku Rolnego o wpisie do rejestru uznanych pierwszych przetwórców słomy konopnej na włókno. Jedynym problemem jest fakt, iż taki rejestr nie istnieje w naszym państwie od 2011 roku. Prowadzony był on na potrzeby pozyskiwania dopłat unijnych, jednak od tego czasu nie zrobiono nic w tym kierunku, aby rejestr był nadal prowadzony.⁴⁷

Dość istotnym wydaje się być także przepis prawny ustawy mówiący o tym, że prokurator może zawiesić postępowanie w przypadku osoby, która jest uzależniona lub używa szkodliwie jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej i otrzymała zarzut przestępstwa z tym związanego, zagrożonego karą do 5 lat pozbawienia wolności, podda się leczeniu, rehabilitacji lub reintegracji. Po odbyciu takiej kuracji, prokurator prowadzący sprawę analizuje wynik leczenia czy rehabilitacji, mogąc uznać za właściwe umorzenie postępowania w sprawie takiej osoby, nawet jeżeli była już wcześniej karana.⁴⁸ Ustawa, w przeciwieństwie do poprzednich, zezwala na zastosowanie praktyk leczniczych na każdym etapie prowadzenia sprawy, do momentu zamknięcia przewodu sądowego. Poprzednio takie rozwiązanie możliwe było jedynie na etapie postępowania przygotowawczego.⁴⁹

Pod koniec 2011 roku do ustawy wdrożono nowy artykuł 62a, który zezwala na umorzenie przez prokuratora lub sędziego postępowania wobec osoby, która w chwili zatrzymania posiadała przy sobie nieznaczną ilość zakazanego środka odurzającego lub substancji psychoaktywnej. Znaczący wpływ na taką decyzję prokuratora lub sędziego zajmującego się sprawą ma funkcjonariusz policji, który zatrzymał osobę. Może on potwierdzić iż, osoba zatrzymana posiadała niewielką ilość nielegalnych środków na własny użytek, tym samym sugerując prokuratorowi umorzenie postępowania.⁵⁰ Zasadnym wydaje się być wniosek, iż taka postawa przyczyniłaby się bezpośrednio do uniknięcia przykrych konsekwencji przez zatrzymanego związanych z postępowaniem, oraz do zmniejszenia

---

⁴⁷ M. Kowalski, *Konopny paragraf 22* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://januszpalikot.natemat.pl/81487,konopny-paragraf-22> [Data wejścia 19.02.2014].

⁴⁸ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art. 72.

⁴⁹ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 24.

⁵⁰ Polska Sieć do Spraw Polityki Narkotykowej, *Czy policja może mieć wpływ na stosowanie prawa narkotykowego* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.politykanarkotykowa.pl/artukul/czy-policja-mo-e-mie-wp-yw-stosowanie-prawa-narkotykowego> [Data wejścia 19.02.2014].

kosztów wydawanych na prowadzenie takiego postępowania. Warunkiem odstąpienia od wykonywanego postępowania są, wspomniane już, trzy przesłanki: osoba posiada niewielką ilość środka odurzającego lub substancji psychotropowej, narkotyk posiada wyłącznie na własny użytek oraz musi zostać stwierdzona niska szkodliwość społeczna czynu. Niestety, w Polsce przepis ten stosuje się bardzo rzadko. Według statystyk przedstawionych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w 2012 roku umorzonych zostało 11,6% spraw dotyczących posiadania niewielkiej ilości narkotyków.⁵¹ Artykuł 62a utworzono w celu większej efektywności w ściganiu handlarzy narkotyków. Głównym pomysłodawcą tego zapisu prawnego był ówczesny Minister Sprawiedliwości Andrzej Czuma, który swój pomysł uzasadniał słowami: „Dotychczasowa regulacja spowodowała karanie osób przypadkowych i chorych. Chcemy to zmienić. Proponujemy podwyższenie dolnej granicy kary za handel narkotykami z roku do dwu lat, a górnej - z dziesięciu do dwunastu. Jednocześnie nie likwidując karalności posiadania narkotyków dajemy prokuratorowi instrument prawny, ze może odstąpić od ścigania posiadacza, wykorzystując okazję trafienia przez niego do handlarza.”⁵²

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego 26 maja 2011 roku, zakłada również podniesienie maksymalnych kar za wprowadzanie do obrotu oraz za kradzież większych ilości środków odurzających. Zapisy nakładają obowiązek współpracy z Krajowym Biurem do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na zakłady opieki zdrowotnej. Sądy i prokuratury zostały zobowiązane do gromadzenia informacji na temat sprawców przestępstw dotyczących narkotyków i narkomanii. Nowelizacja ustawy wprowadza regulacje prawne uniemożliwiające uczestnictwo w więcej niż jednym programie substytucyjnym i tym samym ułatwiające monitorowanie dostępności do leczenia substytucyjnego i charakterystyki tego oddziaływania.⁵³

Według przeciwników nowelizacja przyczynia się bezpośrednio do legalizacji posiadania nieznacznej ilości narkotyków, tym samym nie uznając tego za czyn podlegający karze. Ich

---

⁵¹ P. Olak, *Artykuł 62a a rzeczywistość* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.polskieradio.pl/130/2351/Artykul/993330/> [Data wejścia 19.02.2014].

⁵² [es], *Ścigać handlarzy, nie posiadaczy skręta* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wyborcza.pl/1,76842,6856741,Scigac_handlarzy__nie_posiadaczy_skreta.html [Data wejścia 19.02.2014].

⁵³ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 57.

zdaniem „niewielka” ilość posiadanych środków odurzających lub substancji psychoaktywnych nie jest jasno określonym pojęciem. Zdaniem sceptyków zapisy nowelizacyjne nie przyczyniają się także do zmniejszenia liczby dilerów narkotykowych. Zdaniem Grzegorza Wodowskiego wszystkie przedstawione zarzuty da się obalić. Twierdzi on, że zapisy ustawy w żaden sposób nie przyczyniają się do legalizacji narkotyków w Polsce. Umorzenie kary w przypadku osoby posiadającej niewielką ilość narkotyków na własny użytek nie jest jednoznaczne z ich legalizacją. Nie można mówić więc o depenalizacji posiadania narkotyków, innymi słowy, jest to nadal czyn uważany za karalny. Co prawda, ustawa nie definiuje w sposób jasny sformułowania „nieznaczna” bądź „niewielka” ilość posiadanych środków odurzających lub psychoaktywnych, jednak nie została rozstrzygnięta kwestia wartości granicznych narkotyków. Jeżeli chodzi o problem dotyczący dilerów narkotykowych, zdaniem Wodowskiego, bardzo łatwo da się odróżnić ilości posiadane przez osoby zajmujące się handlem od tych, które posiadają konsumenci na własny użytek. W swoim artykule pisze: „Zresztą, w większości krajów europejskich, gdzie problem używania narkotyków traktowany jest bardziej w kategoriach zdrowotnych, niż kryminalnych – w przypadkach posiadania nieznacznych ilości narkotyków, przy braku dowodów mogących wskazywać na przeznaczenie handlowe - przyjmuje się cel w postaci własnego użytku. Reasumując, jedynym „osiągnięciem” przepisów, które obowiązują jest to, że z osób uzależnionych uczyniły one przestępców – „jednogramowych dilerów”.⁵⁴ Grzegorz Wodowski uważa, że przez bezwzględne karanie konsumentów narkotyków państwo nie jest w stanie ograniczyć problemu narkotykowego. Jego zdaniem represje karne i zwiększona wykrywalność posiadanych narkotyków nie zmniejszyły dostępności narkotyków na rynku. „ (...) podejrzewa się, że mniejsza liczba osób sięgających po marihuanę jest bardziej konsekwencją (o dziwo) kampanii antynikotynowych niż zagrożenia więzieniem (...) Trudno wyobrazić sobie prawo, które sprawi, że ludzie nie będą sięgać po narkotyki. Z całą pewnością projekt nowelizacji ustawy też nie rozwiąże problemu używania narkotyków. Nie zwalnia nas to jednak od prób udoskonalania prawa w tym obszarze. Mam nadzieję, że zaproponowane w projekcie zmiany okażą się pożyteczne i wpłyną na ograniczenie używania

---

⁵⁴ G. Wodowski, *O co chodzi z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkopolityka.pl/kraj/o-co-chodzi-z-nowelizacja-ustawy-o-przeciwdzialaniu-narkomanii> [Data wejścia 19.02.2014].

narkotyków w Polsce, jak również wpłyną na zmniejszenie negatywnych zjawisk temu towarzyszących.” – pisze Grzegorz Wodowski.⁵⁵

1.3. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii

Artykuł 7 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii określa, że podstawą do działalności w zakresie przeciwdziałania narkomanii jest Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.⁵⁶ Uchwalany jest przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia. Krajowy Program określa, jak mówi ustawa, kierunki, rodzaje działań, harmonogram tych działań, cele oraz sposoby osiągnięcia tych celów na rzecz przeciwdziałania narkomanii. Zawarto w nim także jakie podmioty są właściwe do wykonywania określonych zadań oraz jacy ministrowie są odpowiedzialni za realizację konkretnych celów. Za nadzór, koordynowanie oraz realizację Programu odpowiada przede wszystkim Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.⁵⁷ Do 30 września każdego roku odpowiedni minister do spraw zdrowia zobowiązany jest przedłożyć Radzie Ministrów informację o realizacji działań w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w roku poprzednim. Następnie, Rada Ministrów składa taką informację przed Sejmem do 31 października.⁵⁸

Pierwszy Program opracowany został na lata 2002-2005. Sformułowano w nim 64 zadania, do których realizacji zobowiązano 8 ministerstw, 17 innych niż ministerstwa instytucji centralnych, wojewódzkie oddziały Narodowego Funduszu Zdrowia, Wojewódzkie Inspektoraty Farmaceutyczne, ale również jednostki samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego, powiatowego oraz gminnego.⁵⁹ Do głównych celów Programu należały między innymi działania z zakresu profilaktyki, leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych, ograniczania podaży narkotyków oraz badań, monitoringu i ewaluacji.⁶⁰

---

⁵⁵ Ibidem

⁵⁶ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art.7, ust. 1.

⁵⁷ Ibidem, art. 7.

⁵⁸ Ibidem, art. 8.

⁵⁹ Ministerstwo Zdrowia, *Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2005*, Warszawa 2006, s. 9.

⁶⁰ Ibidem, s. 19-35.

Zgodnie z raportem Ministerstwa Zdrowia z 2005 roku, dzięki Krajowemu Programowi zwiększyło się zaangażowanie społeczności lokalnych w zapobieganie używaniu środków odurzających i psychoaktywnych. Nastąpił również wzrost działań mających na celu zapobieganie rozpowszechnianiu narkotyków.⁶¹ Podniesiono poziom wiedzy społeczeństwa polskiego na tematy związane z zażywaniem oraz nadużywaniem narkotyków oraz konsekwencji z tego wynikających, a także na temat skutecznych strategii profilaktycznych, między innymi dzięki materiałom edukacyjno-informacyjnym z zakresu promocji zdrowia.⁶² Zwiększyła się także liczba osób, odpowiedzialnych za realizację programów profilaktycznych na rzecz zapobiegania narkomanii, podjęto szereg działań hamujących wzrost przemytu narkotyków na rynek wewnętrzny państwa, ograniczenie dostępności narkotyków dla osób indywidualnych.⁶³

27 czerwca 2006 roku uchwalony został Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010, którego celem ogólnym profilaktyki stało się „zahamowanie tempa zwrotu popytu na narkotyki”. Cel ten realizowany był w pięciu obszarach: profilaktyki, leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej, ograniczania podaży, badań i monitoringu, oraz współpracy międzynarodowej, czego nie zawierał poprzedni Program. Skłaniając uwagę na cel główny, można zauważyć, że Program nie przewiduje zmniejszenia popytu na narkotyki, a jedynie spowolnienie wzrostu popytu na tego typu substancje i środki. Przyznano również, że należy zwiększyć zaangażowanie administracji rządowej w przeciwdziałanie narkomanii, co oznacza, że administracja centralna powinna wspierać szczebel lokalny w takowych działaniach, a także zwiększyć skuteczność programów profilaktycznych.⁶⁴ Drugi obszar działalności poszerzono o reintegrację społeczną. Celem stała się „poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy”. Oferta leczenia i rehabilitacji w tym zakresie powinna być bardziej zróżnicowana zależnie od potrzeb pacjenta, a dostępność świadczeń znacznie większa. Starano się zwiększyć także liczbę rozpowszechnianych informacji o dostępnych środkach

---

⁶¹ Ibidem, s. 53.

⁶² Ibidem, s. 68-79.

⁶³ Ibidem, s. 125-131.

⁶⁴ Ministerstwo Zdrowia, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010*, Warszawa 2006.

lecniczych i rehabilitacyjnych. Jako bardzo ważny element leczenia uznano wczesność rozpoznania i zdiagnozowania uzależnienia lub szkodliwego stosowania narkotyków. W związku z tym, położono duży nacisk na szkolenie i rozpowszechnianie wiedzy na temat narkotyków i narkomanii wśród specjalistów, lekarzy, terapeutów oraz instruktorów zajmujących się osobami z tym problemem.⁶⁵ Ograniczanie podaży narkotyków miało nastąpić, zgodnie z założeniami Programu, poprzez „zahamowanie tempa wzrostu krajowej, nielegalnej produkcji narkotyków syntetycznych, prekursorów oraz narkotyków wytwarzanych z surowców naturalnych”, w czym pomoc miało chociażby rozwijanie współpracy międzynarodowej w zakresie nielegalnego przemytu zakazanych środków psychoaktywnych. W ramach takiej współpracy zakładano zwiększenie udziału Polski w polityce antynarkotykowej prowadzonej przez Unię Europejską, ale także „udział polskich służb działających w obszarze redukcji podaży w międzynarodowych projektach i działaniach operacyjnych zwalczających handel, produkcję i przemyt narkotyków”.⁶⁶ Polska dzięki takiemu udziałowi mogłaby wiele zyskać, jeżeli jej działalność na rzecz przeciwdziałania narkomanii przyniosłaby pozytywne zmiany na arenie międzynarodowej, tak się jednak nie stało. Ostatnim obszarem Programu na lata 2006-2010 były badania i monitoring, których celem głównym stało się „wsparcie informacyjne realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”. Zakładano, że im więcej informacji o zadaniach realizowanych w ramach programu zostanie upublicznionych, podanych do ogólnej wiadomości, tym większa może okazać się skuteczność Programu. W ramach realizacji celu starano się poznać także opinie i poglądy społeczeństwa zarówno na temat samego zjawiska stosowania narkotyków jak i efektywności wszelkich kampanii na rzecz przeciwdziałania stosowania niedozwolonych środków. Poprawa jakości prowadzonych badań, dostosowywana do standardów międzynarodowych stała się również jednym z założeń realizowanych przez Program.⁶⁷

---

⁶⁵ R. Grudziński, *Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r.*, Zielona Góra 2011, s. 46-47.

⁶⁶ Ibidem, s. 47-49.

⁶⁷ Ibidem, s. 49.

Obecnie obowiązującym programem jest Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016.⁶⁸ Jednym z ekspertów, który współtworzył Program jest doktor Robert Sobiech pracujący w Instytucie Stosowanych Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego.⁶⁹ Głównym celem Programu jest „ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych”. Tak jak w Programie na lata 2006-2010, program niezmiennie realizowany jest w pięciu obszarach. Do działalności w ramach poszczególnych kwestii sformułowano cel główny. W obszarze profilaktyki celem takim jest „zmniejszenie popytu na narkotyki w społeczeństwie polskim”. Duży nacisk kładzie się na kwalifikacje realizatorów programów, którzy mają nakłaniać do podejmowania konkretnych działań minimalizujących stosowanie narkotyków. Istotnym, a zarazem nowym elementem są kampanie internetowe, edukacyjne oraz działania w miejscach pracy nawołujące do zachowania abstynencji w stosunku do wszelkich środków odurzających i substancji psychoaktywnych.⁷⁰ Jako cel priorytetowy leczenia, rehabilitacji, ograniczania szkód zdrowotnych i reintegracji społecznej uznano „poprawę jakości życia osób używających narkotyków szkodliwie i osób uzależnionych, który możliwy jest do osiągnięcia między innymi dzięki przeprowadzaniu profesjonalnych programów leczenia, zwiększeniu dostępności takiego leczenia oraz leczenia substytucyjnego. Wprowadza się również rozszerzenie działań zależnie od nowo pojawiających się na rynku substancji psychoaktywnych, które także prowadzą do uzależnień.⁷¹ Celem ograniczenia podaży jest „ograniczenie produkcji, obrotu i dostępności środków odurzających oraz substancji psychotropowych” poprzez likwidowanie nielegalnych miejsc produkcji takich substancji oraz grup przestępczych. Odbywać się mają także specjalistyczne szkolenia dla służb ścigania takich przestępstw. Działania w tym celu mają przyczynić się do ograniczenia uprawy konopi innych niż włókniste oraz innych roślinnych substancji psychoaktywnych. Zapis ten

---

⁶⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. 2011, nr 78, poz. 428).

⁶⁹ P. Jabłoński, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/krajowy-program-przeciwdzialania-narkomanii-na-lata-2011-2016> [Data wejścia 19.02.2014].

⁷⁰ Ministerstwo Zdrowia, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016*, Warszawa 2011.

⁷¹ P. Jabłoński, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/krajowy-program-przeciwdzialania-narkomanii-na-lata-2011-2016> [Data wejścia 19.02.2014].

motywuje się znacznym wzrostem nielegalnych upraw konopi i maku w Polsce (około 30% konsumowanych konopi pochodzi z nielegalnych upraw krajowych). Chcąc ograniczyć prowadzenie tego typu upraw zasadnym jest, według Programu, monitorowanie stron internetowych poświęconych konopi i jej uprawie, monitorowanie nielegalnych upraw czy stworzenie bazy danych o zlikwidowanych przez odpowiednie organy nielegalnych upraw.⁷² Biorąc pod uwagę obszar współpracy międzynarodowej, której celem głównym, zawartym w Programie, jest „wsparcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przez udział w realizacji międzynarodowej polityki antynarkotykowej” najbardziej istotnym działaniem wydaje się być, przede wszystkim, udział Polski we współtworzeniu prawa unijnego dotyczącego narkomanii i narkotyków, bezpośrednia współpraca z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej oraz realizacja inicjatyw krajowych w ramach tak zwanego Partnerstwa Wschodniego UE.⁷³ Ostatnim obszarem tematycznym Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 jest badanie i monitoring, który zakłada „wsparcie analityczne realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii poprzez prowadzenie badań oraz monitorowanie przebiegu Programu”. Obszar ten stanowi niejako wsparcie dla działań z zakresu profilaktyki, rehabilitacji oraz ograniczenia podaży narkotyków. W porównaniu z poprzednim Programem, ten obecnie obowiązujący poszerzono w zakresie badań i monitoringu między innymi o badania długości czasu utrzymania abstynencji wśród pacjentów opuszczających placówki leczenia uzależnień od narkotyków czy też monitorowanie rynku nowych środków odurzających, substancji psychoaktywnych i środków zastępczych.⁷⁴

Podsumowując, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii zawiera liczne, dość ciekawe rozwiązania i metody mające ograniczać zjawisko zażywania oraz nadużywania środków odurzających i substancji psychoaktywnych w Polsce. Za każdym razem kładzie się spory nacisk na poprawę kwalifikacji specjalistów zajmujących się leczeniem, rehabilitacją czy profilaktyką osób uzależnionych, wzbudzanie zainteresowania opinii publicznej kwestiami związanymi z narkomanią i narkotykami, zwiększania wiedzy na ten temat w

---

⁷² Ministerstwo Zdrowia, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016*, Warszawa 2011.

⁷³ Ibidem

⁷⁴ P. Jabłoński, *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/krajowy-program-przeciwdzialania-narkomanii-na-lata-2011-2016> [Data wejścia 19.02.2014].

szkołach, szkołach wyższych, poprzez kampanie informacyjne lub Internet. Jednym z priorytetów jest też zwiększenie dostępności do leczenia z uzależnień narkotykowych. Zwiększono także nakłady finansowe niezbędne do realizacji celów określonych w Programie.

ROZDZIAŁ 2

POZYTYWNE I NEGATYWNE ASPEKTY WYNIKAJĄCE Z LEGALIZACJI KONOPI INDYJSKICH

2.1. Środki przeznaczane na aparat policyjny, sądowy, więziennictwo oraz leczenie i profilaktykę uzależnień a przybliżone wpływy do budżetu po zalegalizowaniu marihuany

W Polsce polityka antynarkotykowa to polityka tak zwanej represji, która wbrew pozorom nie ogranicza poziomu narkomanii, a nawet nie zatrzymuje go na stałym poziomie. Przystępując do oszacowania jak najbardziej przybliżonych kosztów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem oraz leczeniem i profilaktyką uzależnień oraz środków przeznaczanych na aparat policyjny, sądownictwo oraz utrzymanie więźniów w zakładach karnych, należy zauważyć, że wszelkie nakazy bądź zakazy skazują budżet państwa na

znaczące koszty, szczególnie jeżeli chodzi o zwalczanie narkomanii. Aby polska polityka antynarkotykowa mogła, w miarę możliwości, działać skutecznie wymagane jest zaangażowanie w nią organów ścigania, sędziów, prokuratury oraz osób pełniących nadzór nad wykonywaniem przyznawanych kar. Pomimo działalności wyżej wymienionych organów nie da się całkowicie wykluczyć przestępczości, a jedynie zwiększyć wykrywalność owych przestępstw oraz karać za tego typu działalność, która w Polsce pochłania ogromne środki finansowe.⁷⁵

Z roku na rok nakłady przekazywane na policję rosną, zmniejsza się liczba zatrudnionych policjantów, jednak podaż i popyt na marihuanę zwiększa się. Funkcjonariusze policji przechwytyją część towaru dostępnego na tak zwanym czarnym rynku, jednak ich działalność skupia się, nie jak powinna na handlarzach, ale na konsumentach nieznacznych ilości, osobach uzależnionych lub okazjonalnie używających substancji psychoaktywnych. Efektywność tak represyjnych działań jest więc znikoma w porównaniu do kosztów utrzymania funkcjonariuszy policji.

Witold Poboży w swojej pracy pod tytułem „Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich” przedstawił zestawienie wydatków z budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich na policję od 2004 do 2012 roku. Wyraźnie widoczny jest wzrost tych nakładów o około 3 miliony złotych. W 2004 roku kwota ta wyniosła 5 863 591 złotych, natomiast w 2012 roku - 8 459 756 złotych.⁷⁶

Osoby skazane za posiadanie marihuany w latach 2007-2011 stanowią aż 65,64% wszystkich skazanych, gdzie osądzeni z artykułu 59 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, czyli za nielegalny handel stanowią 16,32% wszystkich skazanych.⁷⁷ Instytut Spraw Publicznych przeprowadził analizę związaną z artykułem 62 tejże ustawy, z której wynika, że koszty ponoszone przez państwo wynoszą około 80 milionów złotych, nie wliczając czasu przeznaczanego przez odpowiednie organy, na ściganie konsumentów i handlarzy marihuany.⁷⁸ W 2008 roku najczęściej popełnianym przestępstwem było naruszenie artykułu 62, który mówi, że „kto wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe podlega karze

---

⁷⁵ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 46-47.

⁷⁶ Ibidem, s. 47.

⁷⁷ Ibidem, s. 48.

⁷⁸ Ibidem, s. 51.

pozbawienia wolności do lat 3.”⁷⁹ Instytut Spraw Publicznych obliczył, że policja przeznaczyła na egzekwowanie owego przepisu 724 306,2 godziny, co daje 10 767 361 złotych. Dodatkowo państwo było zobowiązane do pokrycia kosztów ekspertyz fizykochemicznych oraz sprawdzania połączeń telefonicznych osób zatrzymanych.⁸⁰ Warto również przyjrzeć się bliżej kosztom działalności prokuratury, której czas poświęcony na rozpatrzenie przestępstw z artykułu 62 wyniósł aż 607 158,2 godzin, co kosztowało budżet około 17 110 095,6 złotych. Prokuratura kierowała zatrzymanych na ekspertyzy psychiatryczne, fizykochemiczne oraz zalecała sprawdzanie połączeń telefonicznych, za co łącznie państwo zapłaciło 20 545 677,9 złotych.⁸¹ Kolejną omawianą jednostką są sądy. Przyglądając się kosztom przeznaczanym na samo rozpatrzenie spraw z artykułu 62 w 2008 roku zauważono, że wyniosły one około 4 122 494,9 złotych. Doliczając do tej kwoty koszt ekspertyz łączna liczba środków przeznaczonych z budżetu państwa wyniosła 5 443 894,5 złotych. Sędziowie wydający wyroki skazywali przestępców na karę grzywny. Należy zauważyć jednak, że całkowity wpływ do budżetu z tytułu wykonania owej kary to zaledwie 4 560 690,1 złotych,⁸² co w porównaniu do łącznych wydatków jest kwotą wręcz niezauważalną. Wspomniany już, Instytut Spraw Publicznych oszacował, że 4 157 osób otrzymało dozór kuratora, których liczba wynosi 577. Praca kuratorów kosztowała budżet państwa w przybliżeniu 291 146,3 złotych.⁸³

Rozważając wszelkie koszty związane z polityką antynarkotykową nie można nie wspomnieć o środkach przeznaczanych na system polskiego więziennictwa. Osoby skazane z artykułu 62 przebywały, jak mówią dane, w zakładach karnych 187 268,3 dni łącznie. Koszt jednego dnia w odosobnieniu w 2008 roku wynosił 76,13 złotych. Mnożąc ilość dni przebywanych przez skazanych w więzieniach i koszt jednego takiego dnia uzyskano kwotę 14 256 735,7 złotych. Jeżeli osoba skazana podejmowała terapię przeciw uzależnieniu koszt utrzymania takiej osoby wzrastał dwukrotnie.⁸⁴ Warto także wspomnieć, iż dodatkowym problemem jest obecność narkotyków w zakładach karnych, a więc potencjalny skazany ma do nich dostęp pomimo kary odizolowania od społeczeństwa na wolności.

Odrębna grupą kosztów są te związane z profilaktyką i leczeniem uzależnień od środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Część zadań mających na celu przeciwdziałanie narkomanii finansowanych jest ze środków własnych podmiotów wykonujących działania w tym zakresie lub ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.⁸⁵ Natomiast zadania, o których mówi artykuł 2 ustęp 1 pkt. 4-6 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu narkomanii, czyli nadzór

---

⁷⁹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art.62.

⁸⁰ E. Kuźmich, Z. Mielecka-Kubień, D. Wiszejko-Wierzbicka, *Karanie za posiadanie. Artykuł 62. ustawy O przeciwdziałaniu narkomanii – koszty, czas, opinie. Raport z badań*, Warszawa 2009, s. 112-123.

⁸¹ Ibidem, s. 126-129.

⁸² Ibidem, s. 133-138.

⁸³ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 52.

⁸⁴ Ibidem, s. 52.

⁸⁵ Ibidem, s. 56.

nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii, zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania takich substancji oraz nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje uzależniające,⁸⁶ finansowane są z budżetu państwa z części pozostających do dyspozycji właściwych ministrów.⁸⁷ Koszty realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii finansowane są z budżetu państwa, z części pozostających do dyspozycji ministrów odpowiedzialnych za wykonanie tego Programu. W 2011 roku cały Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii kosztował państwo ponad 134 miliony złotych, a koszty poniesione na jego realizację we wszystkich województwach wyniosły aż 6 184 134 złotych. Jeżeli osoba uzależniona zdecyduje się na leczenie prywatne, to przeciętny koszt jednej wizyty w gabinecie psychoterapeutycznym wynosi 100-250 złotych, tak więc łączna kwota przeznaczana na odbycie terapii waha się od 8 do 10 tysięcy złotych. Leczenie stacjonarne w ośrodku, gdzie osobom uzależnionym zapewnia się wyżywienie oraz opiekę lekarską to wydatek około 13 tysięcy złotych.⁸⁸

Największe zyski na czarnym rynku narkotykowym przynosi marihuana, której konsumpcja jest największa w porównaniu z innymi substancjami psychoaktywnymi i środkami odurzającymi.⁸⁹ Przychody finansowe jakie przyniosłaby za sobą legalizacja znacznie zasiliłyby budżet państwa, a tym samym zniknęłyby koszty przeznaczane na środki ścigania, organy sądownicze, prokuratury czy więziennictwa. Ciężko jest dokładnie podać ile Polska zarobiłaby na zalegalizowaniu marihuany. Maciej Kowalski, redaktor Gazety Konopnej Spliff oraz rzecznik prasowy organizacji Wolne Konopie, podjął się takiej analizy wykorzystując szacowane zyski w stanie Waszyngton w Stanach Zjednoczonych. Zgodnie z tą analizą, legalne użycie marihuany dla celów rekreacyjnych przyniosłoby 400 milionów dolarów rocznie. Należy zauważyć, że stan Waszyngton zamieszkuje 6 milionów osób, a Polskę około 38 milionów. W związku z tym liczba konsumentów w Polsce byłaby wyższa. Pieniądze, zdaniem Kowalskiego, wpływałyby do budżetu z akcyz oraz podatku VAT. Dodatkowe zyski wpłynęłyby także z podatków od osób prawnych CIT, czyli przedsiębiorstw oraz PIT – od osób fizycznych, pracowników zatrudnianych przy produkcji konopi indyjskich.⁹⁰

Kanadyjski ekonomista, Stephen T. Easton również podjął się próby oceny ekonomicznych skutków legalizacji marihuany. Jego zdaniem państwo rezygnuje z ogromnych wpływów do budżetu, wydając tym samym duże kwoty na politykę antynarkotykową. Swoje zdanie opiera na przykładach z rynku kanadyjskiego. Jedna porcja, czyli 0,5 grama suszu marihuany kosztuje tam 8,6 dolara, a koszt produkcji wynosi zaledwie 1,5 dolara. Po zalegalizowaniu konopi indyjskich cena porcji, jak i jej wytworzenia wzrosłaby. Jednak legalność narkotyku oraz jego dostępność spowodowałyby, pomimo wyższych cen, wzrost popytu. Easton twierdzi, że poziom konsumpcji marihuany może być zależny

---

⁸⁶ Ustawa z dn. 29 lipca 2005 r. O przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485), art. 2, ust. 1, pkt 4-6.

⁸⁷ Ibidem, art. 2, ust. 3.

⁸⁸ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 58.

⁸⁹ Ibidem, s. 62.

⁹⁰ M. Zientarski, *Legalna marihuana. Ile można na tym zarobić?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://natemat.pl/70493,legalna-marihuana-ile-mozna-na-tym-zarobic> [Data wejścia 04.05.2014].

od polityki podatkowej państwa. Racjonalne ustanawianie podatków i kierowanie rynkiem konopnym przyniosłoby ogromne zyski.⁹¹

Sebastian Ogórek, autor artykułu pod tytułem „Miliardy utracone na marihuanie”, twierdzi, iż budżet państwa mógłby zyskać na legalizacji i opodatkowaniu konopi indyjskich około 22 miliardów złotych rocznie. Z badania CBOS z 2011 roku wynika, że regularnie po marihuanę sięga 6-9% dorosłych Polaków, co daje około 500 ton spalanego rocznie towaru. Cena za gram suszu marihuany to 35-50 złotych. Jak oszacował Andrzej Dołęcki, obecny prezes ruchu Wolne Konopie, po legalizacji cena w sklepie za jeden gram wyniosłaby około 55 złotych.⁹² Zwiększona sprzedaż zrównoważyłaby także szarą strefę, a większość konsumentów nie ryzykowałaby zakupem na czarnym rynku, przynosząc tym samym zyski sklepom oferującym zakup marihuany. Gdyby państwo polskie zdecydowało się na legalizację marihuany i, podobnie jak w Holandii, modelem regulacji stałyby się sklepy z koncesją, tak zwane *coffee shops*, a producentem byłoby państwo, system taki gwarantowałby najlepszą formę kontroli nad ilością sprzedawanego towaru.⁹³ Tego typu rozwiązanie przyniosłoby za sobą nowe miejsca pracy, wpływy z wspomnianych już podatków i akcyz. Wpływy za wydawanie pozwoleń na prowadzenie *coffee shops* zasiliłyby także gminne budżety, a tym samym zmniejszyłaby się liczba handlarzy na czarnym rynku, gdzie ceny, tak jak w Holandii, są zwykle porównywalne do tych w legalnych punktach sprzedaży. Zaletą takich regulacji jest niewątpliwie fakt, iż konsumenci marihuany ograniczyliby lub całkowicie zaprzestali kontaktów z kręgami przestępczymi, które oferują sprzedaż różnego rodzaju środków psychoaktywnych i odurzających.

Odrębną kwestią są zyski pochodzące z prosperowania różnych gałęzi przemysłu opartego na przetwórstwie konopi indyjskich.

2.2. Zastosowanie konopi indyjskich w przemyśle

Konopie indyjskie uważane są przez szeroki krąg społeczeństwa jako jedne z najbardziej użytecznych roślin. Zdaniem niektórych, konopia posiada około 40 tysięcy różnych zastosowań. Już w czasach przed Chrystusem, aż do 1883 roku uprawa rolna konopi indyjskich była największą z upraw na ziemi.⁹⁴

---

⁹¹ W. Nogaj, *Czy legalizacja marihuany się opłaca?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.coslychacwbiznesie.pl/gospodarka/czy-legalizacja-marihuany-sie-oplaca> [Data wejścia 04.05.2014].

⁹² S. Ogórek, *Miliardy utracone na marihuanie*, [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://finanse.wp.pl/kat,1033759,title,Miliardy-utracone-na-marihuanie,wid,16298526,wiadomosc.html?ticaid=11287f> [Data wejścia 04.05.2014].

⁹³ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 63.

⁹⁴ J. Herer, *Prawdziwa historia konopi. Dlaczego doskonały lek i tani materiał pomocniczy (papier, ubrania, żagle, drewno, liny...), musiały odejść w niepamięć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://dobreczary.wordpress.com/2013/03/12/prawdziwa-historie-konopi-dlaczego-doskonaly-lek-i-tani-material-pomocniczy-papier-ubrania-zagle-drewno-liny-musialy-odejsc-w-niepamiec/> [Data wejścia 04.05.2014].

W 1972 roku w Chinach odkryto cmentarzysko pochodzące z dynastii Zhou Chao (1046-256 p. n. e.). Tkaniny, które zostały tam odnalezione wytworzono z włókna konopi indyjskiej.⁹⁵ Chińczycy odkryli także wiele innych możliwych zastosowań konopi. Już w I wieku naszej ery używali tej rośliny do wyrobu papieru, który uważano za znacznie trwalszy od innych odmian papirusu, a ponadto wyprodukowanie takiego papieru było o wiele prostsze i mniej kosztowne.⁹⁶ W Japonii konopia była również głównym surowcem do produkcji pościeli, mat, sieci rybackich czy ubrań, natomiast w epoce średniowiecza Włosi używali lin konopnych do otaklowania swoich okrętów.⁹⁷ W Europie i Ameryce od XV do początków XX wieku papieru konopnego używano do drukowania map, dzienników okrętowych oraz kart Biblii. Konopie indyjskie służyły także do produkcji tkanin i płócien na ubrania, namioty, koce lub kołdry. Ich włókno jest o wiele mocniejsze, a tkaniny z niego wykonane znacznie bardziej praktyczne w użyciu niż bawełna.⁹⁸

Konopia przemysłowa jest bardzo dobrym surowcem do produkcji papieru, co wydaje się być o wiele bardziej praktycznym rozwiązaniem niż masowe wycinki lasów lub celowe zasadzanie sosen, których ścięcie możliwe jest po około dwudziestu latach.⁹⁹ Włókno konopne używane jest nie tylko do produkcji papieru, ubrań, żagli, płócien, powrozów, plandek czy worków. Jest ono odporne na procesy gnilne, tkaniny z niego wytworzone są miękkie, trwałe, przepuszczają powietrze, są antyalergiczne. Ponadto, chroni przed promieniowaniem ultrafioletowym, dlatego też jest idealnym surowcem na ubrania w klimatach gorących i umiarkowanych. Wykładziny ścienne, różnego rodzaju opakowania, pieluszki jednorazowe dla dzieci czy tak zwane geowłókniny stosowane przy budowie dróg,

---

⁹⁵ E.L. Abel, *Marihuana pierwsze dwanaście tysięcy lat*, Warszawa 2010, s.7.

⁹⁶ J. Herer, *Prawdziwa historia konopi. Dlaczego doskonały lek i tani materiał pomocniczy (papier, ubrania, żagle, drewno, liny...), musiały odejść w niepamięć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://dobreczary.wordpress.com/2013/03/12/prawdziwa-historie-konopi-dlaczego-doskonaly-lek-i-tani-material-pomocniczy-papier-ubrania-zagle-drewno-liny-musialy-odejsc-w-niepamiec/> [Data wejścia 04.05.2014].

⁹⁷ S. Betenowa, *Konopie w wierzeniach i zwyczajach ludowych* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://hyperreal.info/node/741> [Data wejścia 05.05.2014]

⁹⁸ J. Herer, *Prawdziwa historia konopi. Dlaczego doskonały lek i tani materiał pomocniczy (papier, ubrania, żagle, drewno, liny...), musiały odejść w niepamięć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://dobreczary.wordpress.com/2013/03/12/prawdziwa-historie-konopi-dlaczego-doskonaly-lek-i-tani-material-pomocniczy-papier-ubrania-zagle-drewno-liny-musialy-odejsc-w-niepamiec/> [Data wejścia 04.05.2014].

⁹⁹ M. Torres, *Hemp – why is it illegal?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://csglobe.com/hemp-why-is-it-illegal/> [Data wejścia 05.05.2014].

maty dezynfekcyjne, włókniny tapicerskie – to wszystko można wyprodukować przy użyciu włókien konopi indyjskich.¹⁰⁰ Znajdują one również zastosowanie w przemyśle budowlanym, jako lekki, naturalny cement, tworzony poprzez zmieszanie wody, wapienia oraz włókien konopnych. Budynki nie tracą ciepła w tak szybkim tempie jak te, tworzone ze zwykłego betonu, są znacznie bardziej odporne na powstawanie grzybów czy gnicie, dzięki właściwości przepuszczalności powietrza. Co ciekawe, w 1941 roku Henry Ford użył konopi indyjskich do budowy samochodu.¹⁰¹ Inni producenci aut także sięgali po tę roślinę jako materiał do tworzenia ich pojazdów. Ponadto, konopie bogate są w wysoką ilość biomasy, a więc mogą być użyte do produkcji wysokiej jakości paliwa niezanieczyszczającego środowiska naturalnego.¹⁰² Biomasa konopna mogłaby posłużyć także do wytwarzania węgla drzewnego, nafty, a odpowiednio przetworzona konopia zastąpić mogłaby całą energię nuklearną oraz paliwa kopalne.¹⁰³

Kolejnym bardzo przydatnym surowcem jest olej konopny, który stosuje się między innymi do produkcji farb, tuszy czy lakierów. Używany jest w przemyśle kosmetycznym, farmaceutycznym, a także spożywczym.¹⁰⁴ Jak twierdzą specjaliści, olej konopny może służyć do wykonywania różnego rodzaju plastików, biopaliw, zapobiega chorobom skórnym takim jak łuszczyca lub trądzik, idealnie sprawdza się jako środek nawilżający.¹⁰⁵

W trakcie przerobu słomy konopnej powstaje tak zwana paździerz, która swe zastosowanie znajduje w przemyśle meblarskim, energetycznym oraz budowlanym. Paździerz przerabiana jest też na płyty izolacyjne. Warto wspomnieć także, że nasiona konopi

---

¹⁰⁰ Polska Izba Lnu i Konopi, *Konopie>>> właściwości i zastosowanie* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://pilik.pl/pl/show_page/107 [Data wejścia 05.05.2014].

¹⁰¹ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 66.

¹⁰² M. Torres, *Hemp – why is it illegal?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://csglobe.com/hemp-why-is-it-illegal/> [Data wejścia 05.05.2014].

¹⁰³ J. Herer, *Prawdziwa historia konopi. Dlaczego doskonały lek i tani materiał pomocniczy (papier, ubrania, żagle, drewno, liny...), musiały odejść w niepamięć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://dobreczary.wordpress.com/2013/03/12/prawdziwa-historie-konopi-dlaczego-doskonaly-lek-i-tani-material-pomocniczy-papier-ubrania-zagle-drewno-liny-musialy-odejsc-w-niepamiec/> [Data wejścia 04.05.2014].

¹⁰⁴ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 66.

¹⁰⁵ M. Torres, *Hemp – why is it illegal?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://csglobe.com/hemp-why-is-it-illegal/> [Data wejścia 05.05.2014].

indyjskich są przydatne głównie jako pasza dla zwierząt, karma dla ptaków oraz przynęta przy połowach ryb.¹⁰⁶

Konopie indyjskie mają bardzo wiele zastosowań. Produkty i materiały z nich wytwarzane są znacznie bardziej trwałe, a ich wytworzenie o wiele mniej kosztowne. Zasadnym więc jest stwierdzenie, iż przemysł konopny przyczyniłby się głównie do obniżenia cen niektórych produktów. Zwiększyłaby się także liczba miejsc pracy przy obróbce surowca, a budżet państwa zasiliłyby dodatkowe środki finansowe.

2.3. Zastosowanie kannabinoidów w medycynie

Jednym z argumentów, najczęściej poruszanych przez zwolenników legalizacji marihuany jest jej wszechstronne zastosowanie w medycynie. Wielokrotnie udowodniono, że konopie indyjskie mogą przyczynić się do złagodzenia objawów, a nawet całkowitego wyleczenia wielu chorób. Już w jednym z najstarszych spisów roślin leczniczych, sporządzonych przez Shen Nong Bec Cao Jing, wymienione zostały preparaty przygotowywane na bazie konopi. Miały one pomagać przy leczeniu zapań, reumatyzmu czy malarii. Mieszaniny na bazie żywicy konopnej oraz wina stosowano jako środka znieczulającego, a konopie używane były także przez znachorów i szamanów.¹⁰⁷ Około czterech tysięcy lat temu w medycynie chińskiej marihuana znalazła zastosowanie jako środek przeciwbólowy, przeciwbiegunkowy oraz psychotropowy.¹⁰⁸ Przetwory konopne stosowane były także w medycynie słowiańskiej. Surowce otrzymywane z konopi indyjskich figurują również w polskich kodeksach leków już od 1794 roku. Do medycyny zachodniej natomiast, marihuanę wprowadził irlandzki lekarz, który w 1839 roku wyprodukował leczniczą nalewkę konopną. Twierdził on, że konopia ma pozytywne zastosowanie przy leczeniu tężca, cholery i reumatyzmu.¹⁰⁹

Dzięki temu, iż zauważono, że konopie indyjskie przynoszą pewne korzyści w leczeniu podjęto próby by wyodrębnić substancje biologicznie czynne w nich zawarte, tak

---

¹⁰⁶ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 67.

¹⁰⁷ Ibidem, s. 67.

¹⁰⁸ A. Kazula, *Zastosowanie naturalnych kannabinoidów i endokannabinoidów w terapii*, „Farmacja Polska” 2009 nr 2, s. 147.

¹⁰⁹ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 68.

zwane kannabinoidy. Związki kannabinoidowe dzielą się na kilka grup: kannabinoidy klasyczne (naturalne), sztuczne związki kannabinomimetyczne (naśladują one działanie i budowę kanabinoidów) oraz endokannabinoidy, czyli związki wyprodukowane w organizmie ludzkim lub zwierzęcym.¹¹⁰ Jednym z kannabinoidów naturalnych jest tetrahydrokannabinol, coraz częściej stosowany w medycynie. W 1985 roku Food and Drug Administration wprowadziła do obrotu dronabinol (delta-9-tetrahydrokanabinol), lek zwalczający nudności i wymioty towarzyszące chemioterapii nowotworów, dla osób, których organizm nie reagował na konwencjonalną terapię. W 1992 roku zatwierdzone zostało kolejne wskazanie leku – anoreksja u chorych na AIDS.¹¹¹ Tetrahydrokannabinol stosowany jest jako środek zapobiegający miażdżycy naczyń krwionośnych, uniemożliwiający gromadzenie się w nich złogów, które powodują powstawanie tak zwanych blaszek miażdżycowych. Kolejnym kannabinoidem, godnym uwagi, jest kannabidiol (CBD), który nie oddziałuje na organizm psychotycznie. Jest pomocny między innymi w leczeniu zwłóknienia wątroby, stymulując postęp procesu zwłóknienia jej komórek. Medycyna udowodniła, że kannabinoidy oddziałują na organizm człowieka dzięki błonowym receptorom kannabinoidowym typu CB₁ i CB₂.¹¹²

Wykorzystanie kannabinoidów w lecznictwie jest bardzo szerokie. Możliwe jest otrzymywanie leków wytwarzanych z konopi indyjskich, które będą działać jednocześnie przeciwbólowo, przeciwzapalnie oraz przeciwwrzodowo. Marihuana jest lekiem stosowanym przeciwko spastyczności, czyli skurczom mięśni powodujących bóle u osób chorych na stwardnienie rozsiane, skutecznie obniża ciśnienie śródgałkowe podczas leczenia jaskry. Swoje lecznicze zastosowanie znajduje również przy chorobie Parkinsona, schizofrenii, astmie, anoreksji, bulimii, zmniejsza bóle pooperacyjne, nowotworowe czy migrenowe. Kannabinoidy przyczyniają się do redukcji objawów choroby refluksowej. W badaniach przeprowadzanych na myszach, którym wszczepiono komórki nowotworowe, zauważono regresję guza mózgu.¹¹³ Związki te znalazły swoje zastosowanie w medycynie paliatywnej,

---

¹¹⁰ A. Kazula, *Zastosowanie naturalnych kanabinoidów i endokannabinoidów w terapii*, „Farmacja Polska” 2009 nr 2, s. 147-148.

¹¹¹ M. Rutkowska, J. Jamontt, *Rola układu kannabinoidowego w fizjologii i patofizjologii ośrodkowego układu nerwowego*, Wrocław 2005, s. 1244.

¹¹² A. Kazula, *Zastosowanie naturalnych kanabinoidów i endokannabinoidów w terapii*, „Farmacja Polska” 2009 nr 2, s. 149.

¹¹³ W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 69-70.

głównie ze względu na zdolność hamowania wymiotów, pobudzania apetytu, działania przeciwdepresyjnego oraz hamowania osłabienia mięśni.¹¹⁴

Były minister zdrowia, Marek Balicki, uważa zakaz stosowania marihuany do celów medycznych jako niehumanitarny. Jego zdaniem polityka represyjna nie przynosi żadnych pozytywnych efektów. Tego samego zdania jest Paweł Gąska, 42-letni mieszkaniec Warszawy chory na stwardnienie rozsiane. Mężczyzna twierdzi, że dostęp do medycznej marihuany powinien mieć każdy, kto przeszedłby odpowiednią kwalifikację medyczną. Chorzy na SM są grupą najczęściej wymienianych jako zwolennicy zastosowania konopi indyjskich w medycynie. Roślina działa rozluźniająco na mięśnie, łagodząc tym samym ogromny ból. Zdaniem Gąski przy stwardnieniu rozsianym nie można mówić o skutkach ubocznych takiego leczenia. „Człowiek jest naznaczony i nie ma innego wyjścia niż to, aby walczyć o lepsze dziś, bo jutro w naszej chorobie nie ma (...) My nie walczymy o wyzdrowienie, a o przedłużenie sprawności.” – mówi Gąska.¹¹⁵

24-letni Łukasz z Ciechanowa również przyznaje rację pozytywnemu oddziaływaniu marihuany na jego organizm. Chłopak od dwunastu lat choruje na epilepsję, Początkowo lekarze stwierdzili alergię. Po badaniach wykonanych w Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie rozpoznano u Łukasza padaczkę. Leczenie w szpitalu obejmowało go jedynie do dziewiętnastego roku życia. „W tym właśnie wieku po raz pierwszy zapaliłem. Marihuana tak uśmierzyła i zastopowała mi ataki, że nie brałem później leków przez pół roku. I nie miałem żadnego ataku. To rekord. (...) Na koniec mogę przyrzec jedno: marihuana naprawdę pomaga przy leczeniu epilepsji. Pomaga przy hamowaniu jej ataków.” – przyznaje Łukasz.¹¹⁶

Na Florydzie w niezależnym instytucie naukowym RaskampInsitute specjaliści zbadali jak marihuana może przyczynić się do zatrzymania choroby Alzheimera. To kolejne schorzenie, po stwardnieniu rozsianym i padaczce, w leczeniu którego konopie mają niewątpliwie znaczący wpływ. Jak twierdzą naukowcy, do zachorowania na Alzheimera

---

¹¹⁴ A. Kazula, *Zastosowanie naturalnych kanabinoidów i endokannabinoidów w terapii*, „Farmacja Polska” 2009 nr 2, s. 155.

¹¹⁵ K. Majak, *Chory na stwardnienie rozsiane o marihuanie: Mogłaby pomóc spokojnie dożyć ostatniego dnia* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://natemat.pl/71471,chory-na-stwardnienie-rozsiane-o-marihuanie-moglaby-pomoc-spokojnie-dozyc-ostatniego-dnia> [Data wejścia 05.05.2014].

¹¹⁶ Łukasz, *„Jestem Łukasz, choruję na padaczkę. Marihuana mi pomaga, a przez leki mam regularne ataki”* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/71561,jestem-lukasz-choruje-na-padaczke-marihuanami-pomaga-a-przez-leki-mam-regularne-ataki> [Data wejścia 05.05.2014].

dochodzi z powodu nadmiernej produkcji tak zwanych blaszek beta-amyloidowych w mózgu, natomiast rozwój choroby powodowany jest brakiem lub spowolnieniem oczyszczania mózgu z takich blaszek przez krew. Podanie kanabinoidów osobie chorej powoduje wspomaganie tego procesu, a tym samym wstrzymanie rozwoju choroby. W lutym 2013 roku doktor Tim Karl z Instytutu Neurobiologii w Australii potwierdził, iż związki zawarte w konopiach indyjskich mają pozytywny wpływ na leczenie Alzheimerera. Z jego badań wynika, że kannabidiol poprawił pamięć u myszy, którym wszczepiono komórki chorobotwórcze.¹¹⁷ Badacze ze Stanford University twierdzą zgodnie, że związki zawarte w marihuanie mogą być wykorzystywane w leczeniu autyzmu. Chorobę powoduje mutacja genu, która blokuje tym samym produkcję endokannabinoidów w organizmie człowieka. Zdaniem naukowców, wprowadzenie do takiego organizmu kannabinoidu mogłoby złagodzić symptomy choroby.¹¹⁸

Rok 2013 wydaje się być przełomowym jeśli chodzi o potwierdzenie zastosowania marihuany w medycynie. Naukowcy z University of London uzyskali dowody, iż marihuana zabija komórki białaczkowe, natomiast w Wielkiej Brytanii rozpoczęto pierwsze testy kliniczne mające potwierdzić skuteczność zastosowania związków zawartych w konopiach w walce z rakiem mózgu. Agencja Żywności i Leków (FDA) zatwierdziła pierwsze testy kliniczne z użyciem kannabinoidów w leczeniu epilepsji u dzieci. Istnieją również niepodważalne dowody na to, że marihuana pomaga przy leczeniu choroby Crohn'a. Testy przeprowadzone przez izraelskich badaczy potwierdzają wyeliminowanie choroby u pięciu na jedenastu pacjentów, którym codziennie podawano jej odpowiednią dawkę. Również dzięki naukowcom z Izraela udowodniono, że kannabinoidy są skutecznym środkiem w leczeniu choroby Parkinsona.¹¹⁹

Słynny brytyjski psychiatra David Nutt oraz profesor Jerzy Vetulni, krakowski neurofarmakolog, zgodnie twierdzą, że potencjał leczniczy marihuany jest ogromny, a lęk przed sięgnięciem po tego typu lek jest całkowicie nieuzasadniony. Ich zdaniem

---

¹¹⁷ M. Wąsowki, *Marihuana szansą dla chorych na Alzheimerera? Naukowcy twierdzą, że może spowalniać chorobę* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/73951,marihuana-szansa-dla-chorych-na-alzheimerera-naukowcy-twierdza-ze-moze-spowalniac-chorobe> [Data wejścia 05.05.2014].

¹¹⁸ M. Adams, *Marijuana may be used to treat autism* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://www.hightimes.com/read/marijuana-may-be-used-treat-autism> [Data wejścia 05.05.2014].

¹¹⁹ J. Gajewski, *Medyczna marihuana – największe przełomy 2013 r. vs. lekarz ignorant Bolesław Piecha* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/01/31/medyczna-marihuana-najwieksze-przelomy-2013r-i-lekarz-ignorant-boleslaw-piecha/> [Data wejścia 05.05.2014].

zdelegalizowanie konopi indyjskich wręcz ogranicza skuteczność medycyny oraz wykonywanie badań naukowych, a za posiadanie nawet niewielkich ilości marihuany niszczy się życie ludziom wysyłając ich do więzień.¹²⁰ Podobnego zdanie jest doktor Sanjay Gupta, znany do niedawna jako zatwardziały przeciwnik marihuany. W 2009 roku wydał głośny artykuł pod tytułem „Czemu mówię nie marihuanie”. Po czterech latach ukazał się jego dokument „Zioło”, w którym autor zamieścił liczne wywiady z ekspertami, lekarzami, pacjentami i plantatorami. Gupta twierdzi, że nieodpowiedzialnym jest by zabraniać chorym leczenie jedyną metodą, jaka jest w stanie im pomóc. Lekarz publicznie przeprosił, że przyczynił się do wprowadzania w błąd swoich czytelników i wszystkich mieszkańców Stanów Zjednoczonych.¹²¹

W przypadku wprowadzenia na rynek medycznej marihuany najbardziej ucierpiałby na tym przemysł farmaceutyczny. Diametralnie obniżyłoby się zapotrzebowanie na środki psychotropowe, przeciwbólowe czy rozkurczowe, do czego koncerny farmaceutyczne nie chcą dopuścić.¹²² Dlatego też zwolennicy legalizacji konopi indyjskich postulują jej dostępność nie tylko do celów medycznych, ale także rekreacyjnych, do użytku własnego.

2.4. Badania własne

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na grupie 145 osób, deklarujących się jako konsumenci marihuany, za pośrednictwem Internetu. Wszystkie tabele oraz treści w tym podrozdziale są opracowaniem własnym, dokonany na podstawie danych uzyskanych z przeprowadzonej ankiety.

Tabela 2.1. Płeć

Płeć	Liczba	[%]
kobieta	17	11,72
mężczyzna	128	88,28

¹²⁰ T. Borejza, *Słynny psychiatra domaga się legalizacji marihuany* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://socjobiolog.pl/slynnny-psychiatra-za-legalizacja-marihuany/> [Data wejścia 05.05.2014].

¹²¹ M. Wąsowski, *Słynny lekarz przyznaje: Przepraszam, że mówiłem „nie” marihuanie. Ludzie byli wprowadzani w błąd przez 70 lat* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/71187,znany-lekarz-przyznaje-przepraszam-ze-mowilem-nie-marihuanie-ludzie-byli-wprowadzani-w-blad-przez-70-lat> [Data wejścia 05.05.2014].

¹²² W. Poboży, *Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi indyjskich*, Warszawa 2013, s. 70-71.

Razem:	145	100
--------	-----	-----

Ankietę wypełniło 145 konsumentów marihuany: 17 kobiet, co stanowiło 11,72% wszystkich badanych oraz 128 mężczyzn, czyli 88,28%. Widocznym jest tutaj fakt, iż znaczna większość osób badanych stosujących marihuanę jest płci męskiej.

Tabela 2.2. Wiek

Wiek	Liczba	[%]
poniżej 18	15	10,34
18-25	102	70,34
26-30	14	9,66
31-35	7	4,83
powyżej 35	7	4,83

Osoby poddane badaniu zostały umieszczone w pięciu grupach wiekowych. Najliczniejszą grupą konsumentów marihuany są osoby w wieku 18-25 lat – 70,34% wszystkich badanych. Respondentów w przedziale 31-35 lat oraz powyżej 35 roku życia było po siedmiu w obydwu tych grupach. Spośród ankietowanych piętnaścioro (10,34%) zadeklarowało się jako osoby poniżej 18 roku życia.

Tabela 2.3. Ile miałeś/-łaś lat kiedy pierwszy raz zapaliłeś/-łaś marihuanę?

Wiek	Liczba	[%]
poniżej 15	37	25,52
15-17	85	58,62
18-20	17	11,72
powyżej 20	6	4,14

Zdecydowana większość respondentów, tj. 122 osoby (łącznie 84,14%), spróbowała marihuany przed ukończeniem osiemnastego roku życia, w tym 37 osób poniżej 15 lat.

Siedemnastu ankietowanych (11,72%) zadeklarowało, że po raz pierwszy zapalili marihuanę mając 18-20 lat. Najmniej liczną grupą są osoby, które próbowały palenia po dwudziestym roku życia.

Tabela 2.4. Co skłoniło Cię do spróbowania marihuany?

Odpowiedź	Liczba	[%]
znajomi	57	39,31
ciekawość	116	80,0
chęć poprawy nastroju	13	8,97
inne (jakie?)	9	6,21

Zdecydowana większość respondentów odpowiedziała, że powodem, dla którego spróbowali marihuany była ciekawość. Takiej odpowiedzi udzieliło 80% przebadanych, czyli 116 osób. Pięćdziesięciu siedmiu ankietowanych, twierdzi, że pobudką do zapalenia byli ich znajomi, natomiast trzynastu spośród badanych jako powód wskazuje chęć poprawy nastroju. Dziewięć osób (6,21%) wybrało odpowiedź „inne”, uzasadniając swój wybór. Kiloro z nich napisało, że stosują marihuanę jako środek leczniczy, inni jako przyczynę wskazywali przynależność do różnych subkultur, chęć wyrobienia własnego zdania na temat palenia marihuany lub stosowanie jak najmniej inwazyjnej dla organizmu używki.

Tabela 2.5. Jak często stosujesz marihuanę?

Odpowiedź	Liczba	[%]
raz na kilka miesięcy	20	13,79
raz na kilka tygodni	22	15,17
raz w tygodniu	16	11,03
więcej niż raz w tygodniu	54	37,24
codziennie	33	22,76

Znaczna część ankietowanych, 87 osób, stosuje marihuanę więcej niż raz w tygodniu, w tym 33 respondentów, którzy palą codziennie. Dwadzieścia osób, zadeklarowało, że robi to

raz na kilka miesięcy. Podobna liczba (22 osoby) konsumuje marihuanę raz na kilka tygodni. Ostatnią grupą wymienioną w ankiecie były osoby palące raz w tygodniu. Takiej odpowiedzi udzieliło 11,03% ankietowanych.

Tabela 2.6. Czy Twoim zdaniem marihuana jest środkiem uzależniającym?

Odpowiedź	Liczba	[%]
tak	54	37,24
nie	82	56,55
nie mam zdania	9	6,21

Ponad połowa badanych konsumentów marihuany (56,55%) uważa, że nie jest ona środkiem uzależniającym, co oznacza, że nie czują się uzależnieni lub nie są tego świadomi. Pięćdziesiąt cztery osoby twierdzą, że jednak marihuana uzależnia. Pozostali, 6,21% ankietowanych nie ma zdania na ten temat.

Tabela 2.7. Czy uważasz, że marihuana ma wpływ na zdrowie i stan psychiczny jej konsumentów?

Odpowiedź	Liczba	[%]
tak (jaki?)	137	94,5
nie	7	4,8
nie mam zdania	1	0,7

Większość ankietowanych (94,5%) odpowiedziała, że palenie marihuany pozostawia ślad na zdrowiu fizycznym i stanie psychicznym. Uzasadniając odpowiedź badani wskazują leczniczy wpływ kannabinoidów na organizm konsumentów. Wielu z nich twierdzi także, że marihuana wpływa na świadomość człowieka, poprawia jakość życia psychicznego, odpręża i pomaga się wyciszyć, a nawet rzucić palenie. Pomimo wielu wskazań na pozytywne oddziaływanie marihuany, respondenci zgodnie odpowiadają, że zarówno cannabis jak i inne używki, w nadmiarze mogą szkodzić. Jedynie siedmiu spośród zbadanych odpowiada, że

palenie nie ma wpływu na organizm ludzki, natomiast jedna osoba nie ma zdania na przedstawiony temat.

Tabela 2.8. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek przeszukany/-a przez funkcjonariuszy policji jako podejrzany/-a o posiadanie marihuany?

Odpowiedź	Liczba	[%]
tak	95	65,52
nie	50	34,48

Większa część respondentów, aż 95 osób (65,52%), odpowiada, że byli przeszukiwani jako podejrzani o posiadanie marihuany. Pozostali nigdy nie byli przeszukiwani przez policję w tej sprawie.

Tabela 2.9 Jaki był stosunek funkcjonariusza policji/prokuratora/sędziego do Twojej osoby podczas zatrzymania/przeszukania/osądzenia?

Odpowiedź	Liczba	[%]
pozytywny (uzasadnij)	9	6,2
negatywny (uzasadnij)	98	68,0
nie byłem/-łam zatrzymany/-a	40	25,8

Czterdziestu spośród wszystkich respondentów twierdzi, że nie byli nigdy zatrzymani, przeszukiwani przez funkcjonariuszy policji lub osądzeni. 68% badanych uważa, że stosunek policji, prokuratury lub sędziego do jego osoby podczas podejmowanych przez nich działań był negatywny. Ankietowani piszą, że byli traktowani jak najgorsi przestępcy, obrażani, funkcjonariusze byli bardzo wulgarni, nietolerancyjni. Podczas przesłuchań wielokrotnie stosowano groźby, nakłaniano do składania fałszywych zeznań, często obciążających inne osoby, w zamian oferowano oczyszczenie z przedstawionych zarzutów. Nieliczni, 6,2% ankietowanych uważa, że organy ścigania, prokurator i sądownictwo zachowali się w sposób pozytywny, starając się pomóc w zaistniałej sytuacji, rozmawiając lub pouczając.

Tabela 2.10. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek zatrzymany/-a za:

Odpowiedź	Liczba	[%]
posiadanie	37	25,52
uprawę	6	4,14
handel	2	1,38
udzielanie	4	2,76
nakłanianie	2	1,38
nie byłem/-łam zatrzymany/-a	105	72,41

Badani w tym pytaniu mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź, dlatego jest większa suma odpowiedzi niż 145. Najwięcej, bo 37 (25,52%) ankietowanych, którzy zostali zatrzymani, odpowiadało za posiadanie marihuany. Sześć osób (4,14%) zatrzymano za uprawę, natomiast podejrzanych o handel oraz nakłanianie do konsumpcji marihuany złapano po dwie osoby. Aresztowani za udzielanie stanowili 2,76% wszystkich badanych. Najliczniejszą grupą wśród ankietowanych były osoby, które nie zostały zatrzymane przez policję.

Tabela 2.11. Czy przeszukanie lub zatrzymanie przez organy ścigania zmieniło Twój stosunek do stosowania marihuany?

Odpowiedź	Liczba	[%]
tak (jak?)	2	1,37
nie (dlaczego?)	143	98,63

Zaledwie dwie osoby zmieniły swój stosunek po zatrzymaniu lub przeszukaniu przez policję w związku z podejrzeniem o posiadanie marihuany. Piszą oni, że ograniczyli jej konsumpcję ze względu na nieprzyjemności podczas przeszukiwania lub przesłuchań. Pozostali, 98,63% wszystkich badanych twierdzą, że ich stosunek do stosowania marihuany nie uległ zmianie. Ich zdaniem ludzie nie powinni być karani za posiadanie rośliny, która nie wyrządza nic złego. Argumentem, który wskazują jest również fakt, iż sami chcą decydować o sobie, nikt nie ma prawa mówić co jest dobre, a co złe dla drugiego człowieka. Niektórzy

postanowili poszerzyć swoją wiedzę w dziedzinie prawodawstwa dotyczącego marihuany, jeszcze inni twierdzą, że palą jeszcze więcej niż przed zatrzymaniem.

Tabela 2.12. Czy byłeś/-łaś skazany/-a za:

Odpowiedź	Liczba	[%]
posiadanie	23	15,86
uprawę	8	5,52
handel	0	0
udzielanie	4	2,76
nakłanianie	1	0,69
nie byłem/-łam skazany/-a	119	82,07

Respondenci w tym pytaniu również mogli zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź, dlatego też suma odpowiedzi jest większa niż 145. Stu dziewiętnastu badanych (82,07%) nie było skazanych za przestępstwa związane z marihuaną. Spośród osób, które otrzymały wyroki największą liczbą stanowią skazani za posiadanie, 15,86% wszystkich ankietowanych. Za nielegalną uprawę konopi indyjskich osądzono 8 osób. Cztery osoby odpowiadały za udzielanie, jedna za nakłanianie. Nikt z osób odpowiadających na pytanie nie otrzymał kary za handel marihuaną.

Tabela 2.13. Jaki otrzymałeś/-łaś wyrok?

Odpowiedź	Liczba	[%]
p o z b a w i e n i e wolności	2	6,25
wyrok w zawieszeniu	15	46,9
kara grzywny	2	6,25
prace społeczne	6	18,8

warunkowe umorzenie postępowania	7	21,8
--	---	------

Odpowiedzi na to pytanie udzieliły tylko osoby, które zostały skazane przez sąd w związku z przestępstwami dotyczącymi marihuany. Dwie osoby (6,25%) zostały skazane na karę pozbawienia wolności, aż 15 otrzymało wyrok w zawieszeniu. Grzywnę musiało uiścić dwie spośród badanych osób, a 6 z nich wykonać przysądzone prace społeczne. Pozostałym respondentom (21,8%) warunkowo umorzono postępowanie w związku z posiadaniem nieznacznej ilości marihuany.

Tabela 2.14. Czy Twoim zdaniem polska polityka antynarkotykowa jest skuteczna?

Odpowiedź	Liczba	[%]
tak	2	1,38
nie (dlaczego?)	142	97,93
nie mam zdania	1	0,68

Oceniając polską politykę antynarkotykową przebadani konsumenci marihuany niemalże zgodnie twierdzą, że jest ona nieskuteczna. Takiej odpowiedzi udzieliły 142 osoby (97,93%). W uzasadnieniu pojawiały się odpowiedzi bardzo krytyczne. Ankietowani uważają, że prohibicja nie jest działaniem, które zapobiegnie lub zmniejszy zapotrzebowanie oraz stosowanie środków odurzających i substancji psychoaktywnych. Tak restrykcyjne prawo, zdaniem respondentów, bardziej szkodzi niż odnosi pozytywne efekty. Zdaniem większości, każda osoba jest „wyposażona” we własną moralność. Ci, którzy używają nielegalnych substancji odurzających, robią to ze względu na to, że sprawia im to przyjemność. Państwo nie powinno zabraniać ludziom przyjemności, bo mija się to z celem. „Wolny człowiek zawsze zrobi co będzie chciał. Kary nie odstraszą, a prohibicja napędza czarny rynek. To tętno życia grup przestępczych. Polska polityka antynarkotykowa, tak samo jak prohibicja alkoholowa w USA w latach 20. XX wieku, jest impulsem do tworzenia struktur jakie tworzył Al Capone.”- pisze jeden z ankietowanych.

Kolejne pytanie zadane w badaniu ankietowym brzmiało: „Jak oceniasz politykę prewencyjną (zapobiegania) dotyczącą konsumpcji marihuany? Uzasadnij odpowiedź.” Respondenci wypowiedzieli się na ten temat również dość krytycznie. Ich zdaniem polityka prewencyjna w Polsce wręcz nie istnieje, w szkołach, mediach i innych środkach masowego przekazu nie ma żadnej edukacji na temat marihuany, jak również innych środków odurzających. Pojawiły się również komentarze, w których ankietowani piszą, że w żadnym stopniu nie zapobiega ona konsumpcji, a prawdopodobnie nawet ją zwiększa. Polska polityka prewencji opiera się głównie na zastraszaniu i przekłamywaniu faktów naukowych. W efekcie państwo się ośmiesza, a ludzie, którzy widzą jak jest naprawdę, tym chętniej sięgają po używkę. Zdaniem innych wpaja się ludziom demoniczny wizerunek marihuany, który przeczy faktom. Pytania dotyczące głębokich tradycji konopnych w Polsce, takich jak sadzenie pojedynczych roślin pomiędzy grządkami, aby odstraszały szkodniki, są zbywane i unika się na nie odpowiedzi, co oznacza kompletny brak merytoryczności i wartości edukacyjnych. Pieniądze przekazywane na nieskuteczną politykę prewencyjną mogłyby posłużyć na leczenie i profilaktykę uzależnień od narkotyków twardych.

Respondenci odpowiadając na zapytanie „Jaki wpływ na budżet państwa miałyby, Twoim zdaniem, legalizacja marihuany?” wymieniają szereg korzyści. Zmniejszenie wydatków na politykę prewencyjną, środki ścigania, działania prewencyjne, a tym samym zwiększenie wpływów z podatków, akcyzy oraz płynących z przemysłu konopnego i medycznego, dodatkowe miejsca pracy, kontrola państwa nad sprzedażą marihuany, zmniejszenie liczby więźniów oraz kosztów związanych z ich utrzymaniem w zakładach karnych, więcej środków przeznaczanych na edukację i profilaktykę uzależnień – to tylko nieliczne z odpowiedzi.

Na pytanie „Co, Twoim zdaniem, należałoby zmienić w zapisach prawnych dotyczących legalności marihuany w Polsce?” znaczna większość badanej grupy opowiadała się za depenalizacją posiadania niewielkich ilości marihuany oraz uprawy konopi indyjskich na własny użytek, czyli odstąpieniem od karalności za tego typu czyn. Zdaniem ankietowanych prawo powinno się również umożliwić dostęp do medycznej marihuany osobom chorym, a legalny dostęp do marihuany powinny mieć wyłącznie osoby pełnoletnie. Inni uważają, że marihuana powinna być całkowicie legalna, a każdy człowiek powinien mieć możliwość wyboru czy chce być jej konsumentem.

Podsumowując, badania własne można wysnuć wiele wniosków. Niepokojącym wydaje się fakt, iż 58,62% ankietowanych pierwszy raz próbowało marihuany nie będąc pełnoletnimi. Badani pomimo przeszukiwań, zatrzymań, a nawet wyroków sądu nie zaprzestali konsumpcji marihuany, a znaczna większość respondentów (60%) stosuje ten środek więcej niż raz w tygodniu, niektórzy z nich nawet codziennie. Polska polityka antynarkotykowa, zdaniem badanych, nie przynosi żadnych efektów, jest zbyt restrykcyjna dla konsumentów nieznacznych ilości marihuany. Prewencja również nie osiąga zawierzanego celu, a zdaniem niektórych nawet nie istnieje. Najwięcej kontrowersji wzbudziło pytanie o stosunek policjantów, prokuratury i sędziego podczas zatrzymania, przesłuchania i procesu sądowego. Ankietowani bardzo nieprzychylnie wypowiadają się o działaniach funkcjonariuszy policji, którzy ich zdaniem zachowują się bardzo nagannie. Wiele z osób biorących udział w badaniu było nakłanianych do składania fałszywych zeznań lub obciążania nimi innych osób.

Zdecydowana większość badanej populacji (80%) spróbowała marihuany z ciekawości. Ankietowani sądzą, że częsty kontakt z marihuaną nie prowadzi do uzależnienia, a edukacja na powyższy temat jest na bardzo niskim poziomie. Państwo polskie przede wszystkim na tym powinno skupić swoje fundusze i działania, oszczędzając tym samym ogromne środki przeznaczone na więziennictwo, utrzymanie funkcjonariuszy policji, sądownictwo czy prokuraturę.

RODZIAŁ 3

FORMY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ NA RZECZ I PRZECIWIW ZALEGALIZOWANIU MARIHUANY

3.1. Twój Ruch – działalność partii na rzecz zmiany przepisów prawnych dotyczących marihuany w Polsce

Twój Ruch, znany wcześniej jako Ruch Palikota to polskie centrolewicowe ugrupowanie polityczne założone przez Janusza Palikota. Partię zarejestrowano 1 czerwca 2011 roku. Przy formacji działają dodatkowo stowarzyszenia, między innymi Ruch Młodych, Ruch Kobiet czy Ruch Kapitału Społecznego.¹²³ Przewodniczący partii, Janusz Palikot początkowo był jednym z posłów reprezentujących Platformę Obywatelską. Po jego kontrowersyjnych wypowiedziach na temat katastrofy lotniczej w Smoleńsku złożono wniosek o wykluczenie Palikota z partii, ten jednak zapowiedział utworzenie Ruchu Poparcia

---

¹²³ Strona oficjalna partii Twój Ruch. Tryb dostępu <http://twojruch.eu/> [Data wejścia 01.06.2014].

Palikota, który przekształcił się w stowarzyszenie.¹²⁴ Polityk złożył rezygnację z członkostwa z Platformie Obywatelskiej oraz swój mandat poselski w styczniu 2011 roku. 5 maja 2011 roku przedłożył wniosek w sądzie o rejestrację nowej partii – Ruch Palikota.¹²⁵ Wśród postulatów partyjnych ugrupowania znalazły się między innymi: ograniczenie biurokracji, zmniejszenie deficytu budżetowego, promocja przedsiębiorczości, podniesienie wieku emerytalnego, liberalizacja ustaw dotyczących eutanazji i aborcji, likwidacja Senatu, wprowadzenie rejestrowanych związków partnerskich, zaprzestanie nauczania religii w szkołach oraz legalizacja narkotyków miękkich.¹²⁶ Podczas kongresu w dniach 5-6 października 2013 roku Ruch Palikota przekształcono w Twój Ruch¹²⁷, który deklaruje się jako partia socjalliberalna, socjaldemokratyczna oraz antyklerykalna. „Twój Ruch patrzy na Polskę jako na całość. Dzięki temu nasz plan zmian potrafimy opisać w kontekście wartości, które są kluczowe dla stworzenia nowego społeczeństwa. Społeczeństwa, które ucieknie od wielowiekowych obciążeń i będzie zdolne stawić czoła wyzwaniom XXI wieku.”¹²⁸ – można przeczytać na oficjalnej stronie internetowej formacji.

Zaufanie, postęp, praca, równość i wolność – to słowa kluczowe w programie politycznym Twojego Ruchu.¹²⁹ Zdaniem członków ugrupowania postęp to także legalizacja miękkich narkotyków. Już jako Ruch Palikota partia podejmowała szereg działań promujących zmianę uregulowań prawnych dotyczących regulacji konopi indyjskich w Polsce. Tuż po wyborach parlamentarnych w 2011 roku członkowie ugrupowania oraz sam przewodniczący Janusz Palikot postulowali jak najszybszą depenalizację posiadania marihuany na własny użytek. Rzecznik Klubu Ruch Palikota, Andrzej Rozenek twierdził, że również część posłów z innych partii politycznych opowiada się za zalegalizowaniem

---

¹²⁴ J. Palikot, *Apel do Ruchu Poparcia Palikota* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://palikot.blog.onet.pl/2010/07/12/apel-do-ruchu-poparcia-palikota/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹²⁵ Monitor Sądowy i Gospodarczy, *Wpis do rejestru sądowego, pozycja 9500, Ruch Palikota* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.imsig.pl/pozycja/2011/140/9500,RUCH_PALIKOTA [Data wejścia 01.06.2014].

¹²⁶ M. Mojsiewicz, *Ruch Poparcia Palikota „Nowoczesna Polska” Program* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://mojsiewicz.salon24.pl/220886,ruch-poparcia-palikota-nowoczesna-polska-program> [Data wejścia 01.06.2014].

¹²⁷ A. Rozenek, *Twój Ruch zarejestrowany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://twojruch.eu/wiadomosci/zaufanie/twoj-ruch-zarejestrowany> [Data wejścia 01.06.2014].

¹²⁸ Strona oficjalna partii Twój Ruch. Tryb dostępu <http://twojruch.eu/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹²⁹ Ibidem

marihuany. Jego zdaniem, projekt mieli poprzeć członkowie Platformy Obywatelskiej, Sojuszu Lewicy Demokratycznej oraz Polskiego Stronnictwa Ludowego. Rozenek twardo podkreślał, że „nielegalna marihuana oznacza rozwój mafii w Polsce.¹³⁰ Aprobata dla pomysłu Palikota zadeklarowało wówczas również Stowarzyszenie Wolne Konopie, z którym partia podpisała porozumienie zawierające poparcie dla legalizacji. Dokument podpisany przez obie strony zakładał podjęcie działań w celu odstąpienia od ścigania konsumentów wszelkich środków psychoaktywnych, wprowadzenie tak zwanej ustawy konopnej, która regulowałaby kwestie posiadania, uprawy i obrotu konopiami indyjskimi oraz wypowiedzenie umów międzynarodowych zobowiązujących Polskę do przeciwdziałania narkomanii przy użyciu środków prawa karnego.¹³¹

20 stycznia 2012 roku posłowie Klubu Poselskiego Ruch Palikota wnieśli do Marszałek Sejmu Ewy Kopacz projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Projekt poparło 41 członków partii. Główną zmianą miało być dodanie do artykułu 62a dwóch nowych ustępów o następującej treści:

„ust. 2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określa w drodze rozporządzenia ilości wybranych środków odurzających i substancji psychotropowych, które należy uznać za nieznaczne. Celem rozporządzenia jest stworzenie jasnych kryteriów stosowania instytucji umorzenia, o której mowa w ustępie 1. Rozporządzenie bierze pod uwagę całkowitą masę środków odurzających i substancji psychotropowych zabezpieczonych przy zatrzymanych, nie zaś wagę substancji czynnej. Rozporządzenie uwzględnia jedynie najpopularniejsze z zabezpieczanych substancji.

ust. 3. Prokurator Generalny wydaje wytyczne dla organów postępowania przygotowawczego określające sposób prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach, o których mowa w ust. 1, zwłaszcza w odniesieniu do czynności niezbędnych i niecierpiących zwłoki.”¹³²

---

¹³⁰ PAP, „*Sadzić, palić, zalegalizować*” Palikot chce przekonać Sejm [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://m.newsweek.pl/-sadzic--palic--zalegalizowac---palikot-chce-przekonac-sejm,83718,1,1.html> [Data wejścia 01.06.2014].

¹³¹ PAP, *Ruch Palikota i Wolne Konopie za legalizacją marihuany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,10302749,Ruch_Palikota_i_Wolne_Konopie_za_legalizacja_marihuany.html [Data wejścia 01.06.2014].

¹³² Projekt ustawy z 20 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy – o przeciwdziałaniu narkomanii.

Ustęp pierwszy stanowił propozycję rządową bez zmian. Jako uzasadnienie ustępu drugiego podano konieczność wprowadzenia tak zwanych wartości granicznych, niezbędnych do możliwości orzekania o niskiej szkodliwości czynu. Miałyby grać rolę definicji „nieznacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych” przeznaczonych na użytek własny osoby oskarżonej. Zdaniem członków Klubu wprowadzenie tabeli wartości granicznych pozwala ukierunkować organom ścigania swoje działania tak, aby one skierowane głównie na osoby posiadające narkotyki w celu ich udostępniania, a nie konsumpcji. Ruch Palikota domagał się szczegółowego doprecyzowania terminu „nieznaczne ilości”. Ustęp trzeci miał zapewnić Prokuratorowi Generalnemu możliwość wydawania właściwych wytycznych odnoszących się do okoliczności podejmowania czynności przez funkcjonariuszy policji wobec zatrzymanych. Zdaniem posłów niewłaściwym jest osadzanie w policyjnych izbach zatrzymań oraz automatyczne przeszukiwanie mieszkań osób podejrzanych o posiadanie narkotyków. Są to działania, przede wszystkim, zbyt represyjne, ale również dość kosztowne.¹³³

Ponowny projekt zmiany Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii został wniesiony do Sejmu 4 czerwca 2012 roku. Posłowie postanowili wprowadzić nieco więcej zmian, między innymi brzmienie ustępów 2, 6, 6b oraz 7 artykułu 28, dotyczących leczenia substytucyjnego, jego szczegółowego trybu postępowania oraz warunków jakie powinny spełniać zakłady opieki zdrowotnej oraz lekarze psychiatry prowadzący terapię. Zakładano także wprowadzenie możliwości prowadzenia leczenia substytucyjnego zwykłym gabinetom lekarskim. Proponowane zmiany miałyby przyczynić się do zwiększenia dostępu do tego typu leczenia. Do artykułu 45 ustawy dodano ustęp 4 o brzmieniu: „Uprawa konopi innych niż włókniste może być prowadzona wyłącznie na użytek własny i w celach medycznych określonych przez lekarza. Minister sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określą w drodze rozporządzenia warunki oraz zasady i tryb przyznania pozwolenia na uprawę konopi przeznaczonej na własne potrzeby medyczne. Pozwolenie na uprawę wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta po spełnieniu warunków rozporządzenia. Rozporządzenie wydaje się w ciągu 12 miesięcy od wejścia w życie ustawy.”, który wprowadza możliwość uprawy konopi na własny użytek i w celach medycznych. Zamieniono również zapis artykułu 63 ustęp 1., mówiący o karach za nielegalną uprawę maku i konopi

---

¹³³ Ibidem

innych niż włókniste, poszerzając go o uprawianie konopi na własny użytek medyczny. W projekcie domagano się również wykreślenia żywicy i ziela konopi z tabeli IV-N, które ujęto też w tabeli I-N, co zgodnie z artykułem 33 ustęp 1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oznacza, że mogą być one użyte wyłącznie do celów medycznych, przemysłowych lub prowadzenia badań naukowych. Dodatkowe ujęcie ich w tabeli IV-N przesądza o zakazie medycznego zastosowania takich środków. Zdaniem Ruchu Palikota brak możliwości zastosowania konopi w leczeniu narusza prawa pacjentów do skutecznego i dostępnego leczenia. Przyjęcie rozwiązań proponowanych przez partię miałyby przynieść wymierne korzyści finansowe i wprowadzić właściwe, zdaniem Ruchu Palikota, rozwiązania dotyczące polityki narkotykowej. Tego typu zmiany mogłyby skutkować oszczędnością około 80 milionów złotych na rzecz budżetu państwa.¹³⁴

Projekt został pozytywnie zaopiniowany przez profesora Krzysztofa Krajewskiego, specjalizującego się w kryminologicznej i prawnej problematyce narkotyków i narkomanii w Polsce. Uzyskał również aprobatę profesor prawa Moniki Płatek w zakresie medycznego zastosowania marihuany oraz przyjęcia wartości granicznych środków odurzających i substancji psychoaktywnych.¹³⁵

27 września 2012 roku poseł wnioskodawca Michał Kabaciński, wniósł autopoprawki do projektu ustawy z 4 czerwca. Do artykułu 62a dodano ustęp 2. o treści: „Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określa w drodze rozporządzenia ilości wybranych środków odurzających i substancji psychotropowych, które należy uznać za nieznaczące.” Usunięto również propozycje ustępów 4. i 5. w artykule 45 oraz propozycję ustępu 1. do artykułu 63. Autopoprawkę do projektu złożono głównie ze względu na negatywne opinie wszystkich posłów partii opozycyjnych. Ograniczyć miała więc poprzedni projekt. Zachowano zapisy dotyczące określenia w drodze rozporządzenia ilości wybranych środków i substancji psychoaktywnych, które należy uznać za nieznaczące. Pozostawiono również przepis umożliwiający praktykowanie terapii leczenia substytucyjnego.¹³⁶

---

¹³⁴ Poselski projekt ustawy z dnia 4 czerwca 2012 roku o zmianie ustawy – o przeciwdziałaniu narkomanii.

¹³⁵ Ibidem

¹³⁶ Autopoprawka z dnia 27 września 2012 roku do projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

W związku ze złożeniem przez Klub projektu zmiany ustawy członkowie zapowiadali, że zapalą jointa w Sejmie. Nie wszyscy posłowie byli przychylni takiemu pomysłowi. Andrzej Halicki, poseł Platformy Obywatelskiej twierdził, że happening Palikota byłby jawnym naśmiewaniem się z polskiego prawa antynarkotykowego. O rozsądek do Janusza Palikota apelowała ówczesna Marszałek Sejmu Ewa Kopacz, natomiast członek Klubu Solidarna Polska, Andrzej Mularczyk, groził nawet zawiadomieniem Prokuratury Generalnej. Do zapowiadanego wydarzenia jednak nie doszło, a zapalone zostały jedynie kadzidelka o zapachu marihuany.¹³⁷

W wywiadzie przeprowadzonym przez Piotra Brzóska z Krzysztofem Makowskim, szefem łódzkiego klubu Ruchu Palikota, mówi on, że pomimo wieloletniej walki z przestępczością narkotykową, jej efekty są wręcz niewidoczne, a jedyną szansą aby zdetronizować kartele narkotykowe jest legalizacja narkotyków miękkich. Jego zdaniem coś co jest legalne, automatycznie staje się znacznie mniej atrakcyjne. Państwo powinno pełnić kontrolę nad uprawą i sprzedażą konopi indyjskich, przede wszystkim po to, by zapanować nad ich dostępnością.¹³⁸

Poruszając kwestie działalności Twojego Ruchu na rzecz legalizacji marihuany i innych narkotyków miękkich, warto wspomnieć o inicjatywie koalicji Europa Plus Twój Ruch w postaci Gandziobusa, czyli kampera promującego legalizację. Pojazd objechał całą Polskę, a na jego pokładzie podróżowali nie tylko politycy, ale także główni przedstawiciele Stowarzyszenia Wolne Konopie. „Jakiej chcemy polityki społecznej? Czy ona ma być oparta, jak chce prawica i Platforma Obywatelska, na karaniu, penalizowaniu, spychaniu do szarej strefy, czy ma być oparta na legalizowaniu, kampaniach społecznych, terapiach i rozwiązywaniu problemów, wydobyciu problemów na światło dzienne, a nie zamiataniu?” - pytał na spotkaniach Janusz Palikot. Pierwotnie Gandziobus miał być promocją Macieja Kowalskiego, rzecznika wolnych Konopi oraz kandydata na posła Parlamentu Europejskiego Twojego Ruchu. Pomysł spodobał się władzom koalicji i wspólnie zdecydowano o zmianie trasy. Kamper odwiedził 38 polskich miast oraz czeską Pragę. Podczas odbytej trasy politycy

---

¹³⁷ A. Rucińska, *Wypalą skręta w Sejmie. Zalegalizują czy pójdą siedzieć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/520988,Wypala-skreta-w-Sejmie-Zalegalizuja-czy-pojda-siedziec> [Data wejścia 01.06.2014].

¹³⁸ P. Brzóska, *Makowski: z Palikotem po marihuanę do apteki* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dzienniklodzki.pl/arttykul/746029,makowski-z-palikotem-po-marihuane-do-apteki,id,t.html> [Data wejścia 01.06.2014].

i działacze przekonywali do poparcia legalizacji marihuany w Polsce i tłumaczyli jak ogromny wpływ miałyby to na budżet państwa i gospodarkę krajową. Maciej Kowalski uważa, że pomimo wielu bardziej istotnych tematów, należy również właściwie uregulować kwestie dotyczące legalności konopi. Bezrobocie wśród ludzi młodych, infrastruktura drogowa lub spełnianie norm pakietu klimatycznego to zdaniem członka Wolnych Konopi, priorytety, jednak po części niemożliwe do zrealizowania bez wpływów do budżetu, produkcji biomasy z konopi energetycznej oraz zmian w polskim prawodawstwie, bez których obecnie niszczy się opinię młodym ludziom uznając ich formalnie za przestępców.¹³⁹ Gandziobus spotkał się z rzeszą zwolenników niemalże w każdym z odwiedzonych miast. Chętni mogli zadawać pytania oraz aktywnie włączać się do dyskusji.

3.2. Działalność stowarzyszenia Wolne Konopie

„Każdy kto podporządkowuje się niesprawiedliwemu prawu, ponosi odpowiedzialność za to wszystko, co jest tego konsekwencją. Toteż, jeżeli prawo i sprawiedliwość są w konflikcie, musimy wybrać sprawiedliwość i nieposłuszeństwo wobec prawa.” (Mahatma Gandhi) – tak brzmi główne przesłanie Stowarzyszenia Wolne Konopie, które działa przede wszystkim na rzecz racjonalnego wykorzystania konopi indyjskich. Stowarzyszenie zostało założone w 200 roku przez aktywistów Kanaby – pierwszego ruchu na rzecz legalizacji marihuany w Polsce oraz Inicjatywy Wolne Konopie. Organizacja skupia sympatyków, aktywistów oraz działaczy, ale także lekarzy, prawników i policjantów, którzy nie zgadzają się z Polską polityką narkotykową. Stowarzyszenie Wolne Konopie służy również wsparciem osobom podejrzanym o posiadanie marihuany. „Uważamy, że prohibicja narkotykowa i wszelkie następstwa z nią związane są oszustwem wykreowanym przez określoną grupę w służbie własnych interesów. Staramy się uświadomić wszem i wobec, że konopie to nie tylko marihuana – to roślina, która posiada 40 tysięcy innych zastosowań” – można przeczytać na oficjalnej stronie Wolnych Konopi.¹⁴⁰

Prezesem stowarzyszenia jest Andrzej Dolecki, człowiek zaangażowany wcześniej w działalność Kanaby. Co roku angażuje się także w organizację manifestacji legalizacyjnych

---

¹³⁹ P. Celej, *Z Gdyni wystartował Gandziobus Palikota. Objedzie całą Polskę* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15904249,Z_Gdyni_wystartowal_Gandziobus_Palikota__Objedzie.html [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁴⁰ Oficjalna strona internetowa Stowarzyszenia Wolne Konopie, *O nas*. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/about/> [Data wejścia 01.06.2014].

oraz innych akcji pro-legalizacyjnych na terenie Polski. Wiceprezes oraz założyciel Wolnych Konopi, Jakub Gajewski, odpowiedzialny jest przede wszystkim za koordynację działalności stowarzyszenia i budowanie struktur organizacji. Rzecznikiem jest Maciej Kowalski, jeden z założycieli organizacji oraz redaktor naczelny Gazety Konopnej Spliff. Do zarządu zalicza się również grupę koordynatorów, do której należą: Marcin „Czaps” Romiński, Jędrzej Sadowski, Rafał Grudziński, Przemysław „Psyho” Ratowicz, Oliwia „Zosia” Czerwczak, Jakub Szpak, Anna Borowik, Bartosz „Metrowy” Medyński, Adam „MadMade” Lepieszko oraz Paweł Filipek.

Do głównych akcji prowadzonych przez Wolne Konopie należy zaliczyć przede wszystkim Otwartą Pestkę. Inicjatywa ma za sobą już sześć edycji. Organizatorzy uważają, że ma ona sprzyjać poprawie jakości polskiej marihuany oraz ograniczeniu wpływów czarnego rynku. Nasiona otrzymywane są z zagranicy, a na początku lutego rozsyłane do około stu tysięcy chętnych odbiorców.¹⁴¹ Wolne Konopie starają się pomagać również pacjentom stosującym w leczeniu marihuanę medyczną. Z tego względu utworzono projekt pod nazwą Konopia Leczy, posiadający oddzielną stronę internetową poświęconą artykułom dotyczącym badań i eksperymentów medycznych potwierdzających pozytywne oddziaływanie konopi przy leczeniu chorób. Stowarzyszenie zrzesza również pacjentów biorących udział w debatach na temat medycyny konopnej oraz jest współorganizatorem pierwszej w Polsce konferencji o medycznej marihuanie. Wolne Konopie organizują happeningi mające zmniejszać poziom narkofobii w Polsce. Pomagają także „ofiaram” wymiaru sprawiedliwości od strony prawnej, wydając poradniki pt. „Co mi zrobisz jak mnie złapiesz?”. Są również współtwórcami Gazety Konopnej Spliff, na łamach której przekazywane są informacje ze „świata konopnego”. Członkowie Stowarzyszenia są również założycielami wytwórni muzycznej ProtestSong. Wytwórnia wydała sześć albumów o tematyce legalizacyjnej, m.in. „Diss na rząd”, „Propaganja 2008” czy „Naturalna moc słowa”. Działacze Wolnych Konopi oraz ProtestSong zajmują się organizacją cyklicznych imprez pod hasłem „W atmosferze wolnego dymu”, gdzie wspólnie z artystami muzycznymi, poprzez zabawę, propagują

---

¹⁴¹ J. Gajewski, *Otwarta Pestka 2014 – 1 luty start* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://otwartapestka.info/portal.php?article=1&sid=68e9b4100fcd4c399f596615edc95d7b> [Data wejścia 01.06.2014].

edukację na temat różnych aspektów dotyczących konsumpcji marihuany oraz skłaniają do debaty na temat działań w zakresie prawa narkotykowego w Polsce.¹⁴²

Z pewnością największą, najgłośniejszą manifestacją Wolnych Konopi jest Marsz Wyzwolenia Konopi w Warszawie, na którym rokrocznie zbiera się około kilkudziesięciu tysięcy zwolenników marihuany. Wiele z tych osób zgodnie twierdzi, że Wolne Konopie potrafią wyprowadzić na ulice więcej ludzi niż marsze równości lub protestujący górniczy czy pielęgniarki. Marsze odbywają się na całym świecie w ponad trzystu miastach. W Polsce pierwszy Marsz Wyzwolenia Konopi zorganizowano w 2003 roku. Ten pochód to nie tylko manifest przeciw niesprawiedliwości prawa, ale także zabawa, dialog, a przede wszystkim chęć wzbudzenia dyskusji w mediach, domach, wśród rodzin. Wolne Konopie stawiają głównie na edukację, zmianę stosunku do konsumpcji marihuany wśród społeczeństwa, któremu wpaja się jak bardzo to szkodzi, nie uwzględniając przy tym jak wiele może dać dobrego. „(...) za tą inicjatywą są przede wszystkim ludzie młodzi przed trzydziestym rokiem życia. Tych osób jest mniejszość. Generalnie w Polsce panuje pewna narkofobia. Ludzie uważają narkotyki za dzieło szatana. Za substancje, które totalnie niszczą organizm i deprawują społeczeństwo. A tak nie jest. Oddziałują na świadomość człowieka, ale nie są to substancje, które z pstryknięciem palcami zabijają użytkownika. (...) Ludzie są przeciwni z powodu braku wiedzy na ten temat. Dlatego naszym głównym zadaniem jest edukacja.”- mówi Konrad Górski, reprezentujący Wolne Konopie w Szczecinie.¹⁴³

Pod szyldem Stowarzyszenia Wolne Konopie funkcjonuje również znane wśród jego zwolenników, Radio Wolna Marihuana. Choć działa z przerwami, znalazło szerokie grono odbiorców. Podstawę muzyczną stanowią utwory ze składanek wytwórni ProtestSong. Radio powstało w 2008 roku. Jego podstawową misją jest szerzenie informacji na temat zastosowania konopi i przetworów konopnych. Audycje dotyczą głównie polityki, muzyki,

---

¹⁴² Oficjalna strona internetowa Stowarzyszenia Wolne Konopie, *O nas*. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/about/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁴³ T. Weinert, *Wolne Konopie: „Nastawiamy się głównie na edukację”* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.wszczecinie.pl/artykuly,wolne_konopie_%E2%80%9E_nastawiamy_sie_glownie_na_edukacje%E2%80%9D,id-19583.html [Data wejścia 01.06.2014].

ale także aspektów ekonomicznych wynikających z regulacji kwestii dotyczących marihuany.¹⁴⁴

W 2013 roku Wolne Konopie po raz pierwszy uczestniczyły w Targach Konopnych Cannafest w Pradze, które są jednym z głównych wydarzeń poświęconych tematyce konopi indyjskich i ich uprawie. Co roku uczestniczy w nich około 150 wystawców z siedemnastu krajów, którzy reprezentują producentów nawozów, technologii uprawy, hodowcy nasion oraz producenci tekstyliów i kosmetyków oraz inne instytucje zajmujące się tą tematyką.¹⁴⁵

Stowarzyszenie na swojej oficjalnej stronie internetowej informowało wielokrotnie o zbiorce elektronicznych podpisów pod Europejską Inicjatywą Obywatelską „WeedLike To Talk”, której celem jest doprowadzenie do legalizacji marihuany w całej Europie. Już w niespełna dwie godziny po opublikowaniu apelu Polska stała się jedną z najliczniejszych grup zwolenników legalizacji w Unii Europejskiej. Organizacje z państw członkowskich, zajmujące się polityką narkotykową, postanowiły współpracować i wspólnie obalić prohibicję. W Polsce inicjatywę przewodzi Stowarzyszenie Wolne Konopie pod patronatem Gazety Konopnej Spliff.¹⁴⁶ Brak ujednoliconych przepisów dotyczących polityki narkotykowej skłonił działaczy Wolnych Konopi do wystartowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Zdaniem Macieja Kowalskiego, kandydata Twojego Ruchu, na nieskutecznej, jak dotąd, walce z narkotykami traci się około 25 miliardów euro. Legalne posiadanie marihuany dozwolone jest w Hiszpanii czy Holandii, natomiast surowo zakazane w części państw Unii. Kowalski twierdzi, że jest to ewidentne naruszenie Traktatu z Maastricht i zasad swobody przepływu towarów, a proponowane przez niego rozwiązania mogłyby przynieść Polsce nawet 8 miliardów złotych rocznie.¹⁴⁷

Omawiając akcje podejmowane przez Stowarzyszenie Wolne Konopie warto wspomnieć o przeprowadzonej przez zielonogórskich działaczy prowokacji, w której młodzi

---

¹⁴⁴ Oficjalna strona internetowa Stowarzyszenia Wolne Konopie, Radio Wolna Marihuana. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/radio-wolna-marihuana/> [Data wejścia 01.06.2014]

¹⁴⁵ J. Gajewski, *Wolne Konopie oficjalnie na Targach Konopnych Cannafest w Pradze* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2013/09/04/wolne-konopie-oficjalnie-na-targach-konopi-cannafest-w-pradze/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁴⁶ J. Gajewski, *Milion podpisów za legalną marihuaną* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/02/19/milion-podpisow-za-legalna-marihuana/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁴⁷ M. Kowalski, *Wolne Konopie do Parlamentu Europejskiego* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/02/05/wolne-konopie-do-parlamentu-europejskiego/> [Data wejścia 01.06.2014].

mężczyźni siedzący z fajkami wodnymi przed komisariatem miejscowej policji, udawali, że palą marihuanę. Eksperyment miał za zadanie pokazać jak bronić się podczas zatrzymania za podejrzenie posiadania marihuany. Nikt jednak, przez kilka godzin, nie zainteresował się co tak naprawdę robią aktywiści Wolnych Konopi. Prowokację zaliczają do udanych, uzasadniając to faktem, iż mieszkańcy miasta i policja wykazali się ogromną tolerancją. „O takie zachowania nam chodzi. Przecież nie robimy nikomu krzywdy, nie naruszamy wolności innych ludzi.” – uzasadniał Rafał Grudziński, jeden z prowokatorów biorących udział w akcji.¹⁴⁸

3 kwietnia 2014 roku przedstawiciele Wolnych Konopi złożyli w Sejmie petycję, którą chcieli przedstawić na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. W treści dokumentu znalazła się prośba o legalizację obrotu wybranymi środkami odurzającymi na zasadach zbliżonych do handlu alkoholem i tytoniem. Pieniądze, które wpływałyby do budżetu, zdaniem działaczy Wolnych Konopi, przeznaczone byłyby m.in. na pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych, edukację oraz profilaktykę uzależnień. Prośba nie została jednak przyjęta, a sami przedstawiciele stowarzyszenia zostali usunięci z obrad.¹⁴⁹

Mateusz Klinowski, autor artykułu „To już Białoruś!” podsumowuje działalność stowarzyszenia słowami: „Wolne Konopie to, moim zdaniem, to jeden z niewielu ruchów, które mają charakter prawdziwie ludowy, powszechny, do tego opierają się na społecznym i politycznym aktywizmie przebiegającym w poprzek partyjnych podziałów. (...) Doceniam ich próbę wpłynięcia na bieg wydarzeń.”¹⁵⁰

3.3. Wywiad z Jakubem Gajewskim – wiceprezesem Stowarzyszenia Wolne Konopie

Aby móc bliżej przyjrzeć się działalności Stowarzyszenia Wolne Konopie został przeprowadzony wywiad z jednym z założycieli organizacji, wiceprezesem Jakubem Gajewskim, który jako działacz odpowiada za koordynację Wolnych Konopi w sieci i

---

¹⁴⁸ P. Nodzyńska, *Eksperyment Wolnych Konopi. Palili marihuanę pod komendą policji. I...nie!* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://zielonagora.gazeta.pl/zielonagora/1,35182,15880435,Eksperyment_Wolnych_Konopi__Palili_pod_komenda_policji_.html [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁴⁹ J. Gajewski, *8 mld od użytkowników marihuany do budżetu gratis – propozycja Wolnych Konopi dla premiera Tuska* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/04/05/8mld-od-uzytownikow-marihuany-do-budzetu-gratis-propozycja-wolnych-konopi-dla-premiera-tuska/> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵⁰ M. Klinowski, *To już Białoruś!* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://mateuszklinowski.pl/2011/06/06/to-juz-bialorus/> [Data wejścia 01.06.2014].

budowanie struktur organizacji. Jest również współtwórcą i organizatorem wielu projektów m.in. gazet, sklepów, płyt muzycznych, Marszy Wyzwolenia Konopi, pikiet i akcji Wolnych Konopi, Otwartej Pestki i innych przedsięwzięć. Jak sam twierdzi, od zawsze działał dla idei legalizacji pomagając przy tym wielu poszkodowanym. Jakub Gajewski reprezentuje Wolne Konopie w mediach oraz uczestniczy w debatach poświęconych polityce narkotykowej.

- Czym konkretnie zajmuje się stowarzyszenie Wolne Konopie?

Jakub Gajewski: - Głównymi założeniami Stowarzyszenia Wolne Konopie jest działalność na rzecz zmiany prawa obowiązującego w Polsce wobec roślin jakimi są konopie. Pracujemy m.in. nad zmianą ustawy zarówno odgórnie tj. składając nasze propozycje ustaw w Sejmie i zaskarżając obecną ustawę w Trybunale Konstytucyjnym oraz oddolnie - organizując debaty traktujące o problemie, wydając Gazetę Spliff, poradniki prawne, książki o konopiach, nasz sztab prawników pomaga wychodzić z opresji delikwentom muszącym zmierzyć się z polskim wymiarem „sprawiedliwości”. Reprezentujemy również prawa pacjentów medycznej marihuany i walczymy o poprawę ich życia lobbując w placówkach zdrowia, wśród lekarzy i naukowców. Pracujemy również nad rozwojem upraw konopi siewnej w Polsce, która mogłaby dać pracę setkom tysięcy ludzi! Zajmujemy się również rozwojem rynku konopnego w szerokim tego słowa znaczeniu! Kiedyś, gdy byliśmy przez władze uznani za grupę przestępczą zajmowaliśmy się walką z Policją i systemem. Organizowaliśmy akcje uliczne, robiliśmy na złość Policji, ale wtedy byliśmy młodzi i gniewni. Teraz zmieniliśmy postrzeżenie wraz z wiekiem, a i postrzeżenie naszej organizacji i osób używających z roku na rok się zmienia.

- Do czego dążą działania Wolnych Konopi? Jakie są główne postulaty waszego stowarzyszenia?

J.G.: - Głównym postulatem jest całkowita wolność dla tej rośliny – czyli deregulacja. Oczywiście do tego czasu jeszcze długa droga, dlatego też najpierw należy podjąć małe kroki począwszy od dekryminalizacji, aż do legalizacji kontrolowanej.

- Otwarcie deklarujesz, że jesteś konsumentem marihuany. Jak często ją stosujesz? Jaki Twoim zdaniem ma wpływ na zdrowie i stan psychiczny człowieka?

J.G.: - Konsumuję marihuanę od 17 lat, codziennie używam jej od ok. 14 lat. Obecnie jestem na etapie zupełnego odstawienia tej rośliny po raz pierwszy w życiu, trwa właśnie 8 dzień odstawienia. Poza bezsennością i „zimnymi potami” nie widzę żadnych rezultatów i efektów ubocznych odstawienia, zarówno psychicznych jak i fizycznych. Co prawda jest to krótki czas, pełny obraz miałbym po 3 miesiącach, kiedy organizm zupełnie zostanie oczyszczony z kanabinoidów, jednak do tej pory z zaskoczeniem przyznaję, że odstawienie przyszło mi bez większych problemów. Oczywiście, znam negatywy nadużywania marihuany. Z powodu uszkodzenia pamięci krótkotrwałej dużo trudniej się człowiekowi żyje na co dzień, ponieważ często zapomina o podstawowych rzeczach czy czynnościach, np. umówienie na wizytę lekarską czy wieczne zapominanie kluczy. Negatywnie wpływa również na oskrzela, poza tym nie miałem nigdy żadnych problemów psychicznych po paleniu marihuany. Natomiast po konsumpcji oleju z kwiatów można już przeżyć dużo silniejsze stany. Moim zdaniem odpowiedzialne używanie (czego w moim przypadku nie można powiedzieć) może poprawić zdrowie niż zaszkodzić. Jednak trudno używać marihuanę odpowiedzialnie, bo jest to chyba jedyna używka, od której uzależnienie tak naprawdę można „polubić”. Zaznaczam, że jest to moje subiektywne zdanie. Znam kilka osób, które sobie nie radzą z jej używaniem, ale to jest kwestia podejścia do tej używki i jest to naprawdę nikły procent wśród tych 17 lat spotykania ludzi i wspólnych sesji palenia zioła.

- Istnieje wiele dowodów, przeprowadzono bardzo dużo badań potwierdzających skuteczność stosowania konopi i przetworów, tj. olej konopny, w medycynie, m.in. przy leczeniu astmy, autyzmu czy spastyczności u osób chorych na stwardnienie rozsiane. Inni natomiast twierdzą, że marihuana nie pomaga, a wręcz szkodzi. Dlaczego tak skuteczny lek budzi tak wielkie kontrowersje? Być może nawet lęk?

J.G.: - Marihuana jest nielegalna z zupełnie innych powodów niż się Nam wydaje. Jest to najmniej szkodliwa używka ale za to najbardziej pożyteczna ze wszystkich, zarówno w medycynie, jak i gospodarce. Do tego nie można jej opatentować a każdy jest w stanie ją zasiać i uzyskać z niej korzyści. Nielegalność konopi to walka z konformizmem, z innością. Delegalizowano ją w czasach kiedy stosowano nagonki na imigrantów z Meksyku i Afryki, którzy „zabierali” pracę Amerykanom, a byli znani z używania konopi w celach rekreacyjnych. Zdelegalizowano ją również dla własnych interesów wąskiej grupy ludzi,

którzy mieli narzędzia, aby fałszywie zmienić postrzeganie tej rośliny. Wykorzystanie jej w pełni zabrałoby ogromne przychody koncernom farmaceutycznym, produkty z konopi mogłyby wyprzeć większość leków z aptek, a przemysł tekstylny, sztuczny czy drzewny zachwiałby się w podstawach! Delegalizacja konopi to bodajże największe oszustwo zastosowane przez możnych tego świata wobec obywateli XX wieku.

- Czy konsumpcja marihuany naprawdę uzależnia? Uważasz, że może prowadzić do uzależnienia od narkotyków twardych?

J.G.: - Uważam, że „przyzwyczajają” lub u niektórych, słabszych jednostek doprowadza do uzależnienia psychicznego (ok. 10% użytkowników). Jednak uzależnienie to jest niczym w porównaniu do uzależnienia od tytoniu, alkoholu czy nawet kawy! Teoria tzw. „bramy przejścia” została obalona już dawno temu i bierze się ona z czasów kiedy tworzono na potrzeby delegalizacji fałszywe argumenty, przecież pierwszymi narkotykami, które spożywa młody człowiek jest tytoń i alkohol. Idąc tym tokiem myślenia logicznym jest fakt, że to one prowadzą do marihuany, a później do innych narkotyków, jednak jest to błędne myślenie. Prohibicja jest największym problemem i to ona prowadzi ludzi do używania innych substancji. Poprzez politykę „zero tolerancji” marihuana jest zepchnięta do świata przestępczego i diler oferujący tę używkę otwiera przed użytkownikiem wachlarz innych, twardszych substancji, które rzeczywiście uzależniają dużo bardziej i tworzy w ten sposób kanał zarabiania pieniędzy dla świata przestępczego, bo klient uzależniony fizycznie i psychicznie zrobi wszystko, aby zdobyć potrzebną do zaspokojenia uzależnienia substancję. Przy marihuanie tak nie ma, gdyby odciąć ją od świata przestępczego spożycie narkotyków twardych znacznie by zmalało, zresztą pokazują to statystyki w Holandii, Czechach czy ostatnio w Kolorado. Należy pamiętać, że jest to używka psychoaktywna i niektórzy ludzie po prostu lubią eksperymentować i znajdować się pod wpływem różnych substancji, bo takie mają po prostu cechy charakteru lub małą wiedzę na temat uzależnień oraz o danej substancji.

- Twoim zdaniem, w Polsce powinien być podział na narkotyki twarde i miękkie?

J.G.: - Jestem za kontrolowaną legalizacją wszystkich narkotyków, ale dopiero jak się wyedukuje w tym temacie społeczeństwo, jak się stworzy skuteczne, nie okraszone straszaniem i fałszem programy profilaktyczne. Na pewno trzeba wyciągnąć marihuanę z

jednego worka z twardymi narkotykami, odseparować ją od świata przestępczego, ponieważ jest to najpopularniejsza używka, a zarazem najmniej szkodliwa.

- Wiele osób optuje za zmianami w regulacjach polskiej polityki narkotykowej. Grono zaangażowanych w działalność na rzecz legalizacji oraz zwolenników takich zmian prawnych wskazuje na dość duże uchybienia, głównie jeżeli chodzi o umarzanie spraw za posiadanie niewielkich ilości marihuany. Jak Twoim zdaniem wygląda polska polityka narkotykowa?

J.G.: - Polska polityka narkotykowa to absurd. Ustawa została napisana przez zespół ludzi, którzy nigdy nie mieli do czynienia z tym problemem. Pisana jest na chybcika i zawarte w niej są osobiste poglądy jej twórców. Dosłownie wszystkie zapisane w niej punkty nie są wykonywane poprawnie, poza ściganiem użytkowników narkotyków. Profilaktyka nie działa, założone programy profilaktyczne są fałszerstwem i są robione pod publiczność, prowadzone są przez osoby do tego nieprzygotowane, to na tej samej zasadzie co ksiądz radzący rodzinom jak mają wspólnie żyć mimo, iż nie ma w tej kwestii żadnego doświadczenia. Jest to maszynka do zarabiania pieniędzy, olbrzymia ilość ludzi żyje z tego, że jest to nielegalne. Instytucje takie jak Monar czy Policja uzyskują z tego czysty pieniądz, a Policja do tego fałszuje realny obraz wykrywania przestępstw, gdyż aresztowanie osoby posiadającej narkotyki jest od razu przestępstwem wykrytym. Policjant nie musi prowadzić dochodzenia, gdyż od razu ma sprawcę i czyn. W polskiej polityce narkotykowej nie ma żadnych ram, a prokurator i sędzia może zastosować, zgodnie ze swoimi poglądami, wysokość kary. Doprowadza to do tego, że w różnych miejscach różnie traktuje się złapanych użytkowników narkotyków, a przecież prawo winno traktować jednakowo każdego obywatela i absurd tej ustawy doprowadził do tego, że w Białymstoku za 0,5 grama można trafić do więzienia, a w Warszawie czy Wrocławiu delikwentowi sprawę się umarza.

- Co w tym prawie należałoby zmienić?

J.G.: - Na początku przede wszystkim winno wprowadzić się rozporządzenia nie karania za posiadanie lub uprawę małych ilości, powinno się wprowadzić tabelę wartości granicznych. Powinno stworzyć się programy profilaktyczne oparte na rzetelnej informacji na temat narkotyków. Później należy marihuanę zalegalizować. Winno stworzyć się rynek podobnie jak to ma się w przypadku alkoholu. Jest wiele modeli legalizacji, w Wolnych Konopiach

speramy się które są lepsze, w każdym bądź razie po przykładach Urugwaju czy liberalizacji polityki w Holandii czy Kolorado każde rozwiązanie pokazuje, że jest lepszym rozwiązaniem niż prohibicja.

- Czy sprzedaż marihuany po jej legalizacji powinna być, Twoim zdaniem, kontrolowana przez państwo?

J.G.: - Przy obecnej świadomości na ten temat winna być kontrolowana przez państwo z jak najmniejszą ilością struktur urzędniczych. Rozwiązania winny być proste i przejrzyste. Człowiek powinien móc uprawiać własne lub pójść móc kupić to w specjalnie przeznaczonych do tego punktach. Powinniśmy robić wszystko, aby dzieci nie eksperymentowały z narkotykami, a dorosłymi się nie zajmować.

- Gdyby w Polsce uregulowano kwestie dotyczące legalności marihuany, z czego konkretnie do budżetu wpływałyby środki? O jakich kwotach byłaby mowa?

J.G.: - Jeśli chodzi o samą marihuanę do budżetu wpływałyby środki z akcyzy. Według Stowarzyszenia Wolne Konopie to około 8 mld zł. Jednak są to bardzo ostrożne szacunki. Moim zdaniem można by spokojnie uzyskać 16 mld zł rocznie z opodatkowania marihuany, albo i więcej. Poza tym po legalizacji skończyłoby się wydawanie przez państwo kilkuset milionów złotych na ściganie przestępstw związanych z konopiami. Można by przeznaczyć je na inne działania Policji oraz profilaktykę. Powstałyby dziesiątki, jeśli nie setki, tysięcy miejsc pracy, co też przynosi zyski dla Państwa w postaci podatków.

- Większość osób deklarujących się jako konsumenci marihuany, z którymi przeprowadzono ankietę, twierdzą zgodnie, że wielokrotnie byli zatrzymywani przez policję przeszukiwani w kompromitujący dla nich sposób, w czasie przesłuchań nakłaniano do podpisywanych fałszywych zeznań obciążających innych lub do dobrowolnego poddawania się karze. Osoby te bardzo przychylnie wypowiadają się o pomocy z Waszej strony. Jak w takich sytuacjach pomagają im Wolne Konopie?

J.G.: - Uczymy ich praw i wykorzystania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Uczymy jak powinni zachowywać się i jak odpowiadać na pytania policjantów, i wszystko za darmo! Uruchomiliśmy prawnika, który odpowiada na wszelkie pytania i pomaga przejść przez cały proces od wpadki aż po wyrok. Policjanci wykorzystują niewiedzę „wpadkowiczów”

represjonując i próbując w ten sposób upiec parę pieczeni na jednym ogniu. Bronimy ich przed pułapką zastawioną przez ustawodawcę na użytkownika marihuany w postaci dobrowolnego poddania się karze. W razie potrzeby oferujemy im uczciwych i profesjonalnych adwokatów, którzy podejną do sprawy z zaangażowaniem i chęcią pomocy, a nie zarobku i oszustwa, jak to się bardzo często dzieje. Wydajemy poradniki i codziennie pisząc i krzycząc wszem i wobec uczymy ich praw!

- W przeprowadzonej ankiecie padło również pytanie o wyroki otrzymywane za posiadanie, uprawę lub handel marihuaną. Osoby deklarujące się jako skazane odpowiadały, iż nie zmieniło to ich stosunku do ganji. O czym to świadczy Twoim zdaniem?

J.G.: - Świadczy to o tym, że polityka represji zupełnie jest nieskuteczna. Owszem, u ludzi bardziej strachliwych może spowodować to odstawienie zioła na jakiś czas, ale nie jest to długi okres, później i tak się wraca do procederu. Z mojego świadczenia 99% użytkowników w dalszym ciągu konsumuje marihuanę lub diler ją sprzedaje. W przypadku handlu, mimo, iż diler znany jest Policji, jest on trudniejszy do uchwycenia, gdyż korzysta i wyciąga wnioski z doświadczeń. Niestety, często po wpadce, zaufanie do Policji graniczy z zerem, a wręcz przeradza się w nienawiść, a przecież Policja winna nas chronić i nam pomagać, reagować na niebezpieczeństwa. Rodzi to barierę i brak zaufania do instytucji państwowych. Sam od tych 17 lat czuję się jak banita w tym społeczeństwie, jako niepotrzebny i niechciany człowiek, mimo, iż żyję uczciwie i pomagam innym. Jestem wolontariuszem działającym na rzecz Polski i Polaków, pomagam starszym osobom, a aresztowany byłem 6-krotnie i jeszcze bardziej utwierdzałem się w swoim przekonaniu co do marihuany, będąc przy tym poniżany i źle traktowany.

- Większa część polskiej sceny politycznej jest przeciwna legalizacji. Jedyńą partią, która patrzy przychylnie na takie działania jest Twój Ruch. Co sądzisz o tym, aby politycy wypowiedzieli się na ten temat? Czy ich zdanie jest uzasadnione?

J.G. : - Nasz postulat jest postulatem politycznym. I mimo, iż polityka to bagno musimy się w niej nurzać. Jestem wdzięczny Twojemu Ruchowi i niektórym politykom tej partii za to, że pomagają nam składać ustawy ich rękami, za to, że wprowadzili marihuanę do mainstreamu, spowodowali, że w polskich rodzinach i mediach się o tym rozmawia i nie jest to już teraz

temat tabu. Odkąd politycy Twojego Ruchu zajęli się tym tematem, sędziowie, policjanci, i w mniejszym stopniu, prokuratorzy diametralnie zmienili postrzeżenie użytkowników narkotyków, a co za tym idzie i co uważam za największy sukces mariażu naszej organizacji z polityką, to zupełnie inne, liberalniejsze wyroki niż przed zainteresowaniem się tym tematem Twojego Ruchu. Owszem, jest sporo zarzutów do form działalności tej partii na tym polu, ale moim zdaniem więcej jest pozytywów niż negatywów, a jeśli Twój Ruch będzie bardziej korzystał z naszych pomysłów, a mniej z populistycznych myśli swoich posłów będzie to bardziej merytoryczne i trafiające do społeczeństwa, ale zawsze można by coś poprawić. Jest jeszcze parę partii na zapleczu, które mają w swoim programie postulaty deregulacji, legalizacji czy depenalizacji! Czekamy aż ich czasy nadejdą i również wejdziemy chętnie z Nimi we współpracę, która notabene już się na tym zapleczu nieśmiało odbywa. Te partie to Partia Libertariańska, Demokracja Bezpośrednia, Polska Partia Piratów, Zieloni czy Kongres Nowej Prawicy.

- Wiadomym jest, że Wolne Konopie nawiązały porozumienie z Twoim Ruchem. Jak wygląda Wasza współpraca i na czym polega?

J.G.: - Współpraca polega przede wszystkim na wspólnym lobbowaniu wśród sejmowych posłów, na współpracy ekspertów z zakresu polityki narkotykowej, łączeniu środowisk oraz przygotowywaniu ustaw. Twój Ruch pomaga również naszemu stowarzyszeniu rozwijać się. Posłowie ochraniają nas podczas naszych sporów z instytucjami, podczas organizowanych happeningów. Posłowie piszą interpelacje, składają BIP'y oraz zmieniają świat wokół siebie. Pomagają Nam również w wielu innych kwestiach. Nasza organizacja jeśli chodzi o struktury na tej współpracy straciła gdyż zrzeszamy głównie młodych ludzi o różnych poglądach i z powodu niezrozumienia sytuacji, niewielkiej wiedzy czym jest polityka wielu uznało to za zdradę przekonań Wolnych Konopi. Problemem było też to, że nie wytłumaczyliśmy tego wcześniej Naszym aktywistom w odpowiedni sposób. Mimo wszystko i tak uważam, że sprawa zmiany świadomości i cel jaki chcemy osiągnąć jest ważniejszy niż sama organizacja!

- Czy Wolne Konopie są stowarzyszeniem wiążącym, w jakiś sposób, swoją działalność z polityką?

J.G.: - Tak jak wspomniałem, jest to postulat polityczny. Przez 8 lat śmiało się z polityków pokazując absurd ich postanowień, zabiegaliśmy o zainteresowanie sprawą

gnębienia obywateli. Chcąc nie chcąc, musimy być w tej polityce, bo tylko tam można to zmienić w szybszym tempie niż edukując oddolnie społeczeństwo. Jesteśmy organizacją apolityczną, mimo, iż współpracujemy z partiami. Chcielibyśmy współpracować z każdą partią, której program nie zagraża ludzkości. Na razie możemy jedynie współpracować z Twoim Ruchem, na horyzoncie pojawia się Kongres Nowej Prawicy, z dość kontrowersyjnymi zapiskami w programie.

- Część polityków, poza kamerami oczywiście, często wypowiada się pozytywnie, wręcz aprobuje regulacje dotyczące legalności marihuany. Dlaczego nie mówią tego publicznie?

J.G.: - Ponieważ nie pozwala im na to ich elektorat oraz mający duży wpływ na politykę kościół katolicki. Politycy ci żyją w niezgodzie z ich własnym „ja” po to, aby osiągnąć cel jaki sobie postawili – władzę. Wiemy z wiarygodnych źródeł, że Donald Tusk mógłby zalegalizować trawę, ale nie pozwala mu na to jego elektorat. Inni politycy boją się mówić, bo spadnie im popularność oraz nieprzychylny wpływ na społeczeństwo i jego opinię mediów.

- Zbliżają się wybory do Parlamentu Europejskiego. Wiadomo, że Wolne Konopie wystawiły swojego przedstawiciela. Co chcecie przez to osiągnąć? Czy zamierzacie wystawić kandydaturę kogoś z Waszego kręgu w naszych wyborach parlamentarnych?

J.G.: - Chcemy, aby nasz przedstawiciel zajął się wymyślonym przez nas postulatem wspólnej polityki narkotykowej dla całej Unii Europejskiej. Tak zwana inicjatywa miliona podpisów to narzędzie, w której obywatele po uzbieranej odpowiedniej liczbie głosów mogą przedstawić pod obrady Komisji Europejskiej. Nasz przedstawiciel lobbowałby również wśród KE o większy nacisk na polskie władze, aby zliberalizowano przepisy dotyczące marihuany. Oczywiście, aspekt finansowy również jest ważny i tego nie kryjemy. Nasze stowarzyszenie nie ma wpływów ze składek ani darowizn. Nie mamy subwencji i wszystko to, co zrobiliśmy jest albo od sponsorów albo z własnej kieszeni – dlatego kwota miesięczna dla posła UE byłaby dla nas mocnym zastrzykiem finansowym, a dzięki temu moglibyśmy przeprowadzać dużo więcej inicjatyw edukujących społeczeństwo. Poza tym, co jest ważne, mielibyśmy posła, dzięki któremu uzyskalibyśmy więcej narzędzi do skutecznego lobbowania wśród posłów w polskim Parlamencie.

- Waszą największą, najbardziej znaną akcją jest Marsz Wyzwolenia Konopi. Wiadomo jest, że uczestniczy w nim około kilku tysięcy ludzi, w mediach mówi się o kilkuset osobach. Jak wyglądają takie marsze? Po co są organizowane?

J.G.: - Największy marsz w 2011 roku zgromadził około 25 000 manifestantów. Z reguły zbiera się ich około 5-15 tysięcy. Media mają znowę milczenia w tym temacie i jeżeli pokazują to zdawkowe informacje i zaniżają liczbę uczestników. Policja w 2012 roku urządziła łapanki aresztując w sumie około 120 osób. Nasi dziadkowie widzący to porównywali to do represji i łapanek z czasów wojennych. Niestety, takie metody nie pozwalają na „uzbieranie” dużej liczby osób, bo nikt nie chce spędzać nocy w areszcie za przyjscie na Marsz. Organizujemy je po to, aby pokazać społeczeństwu, że istniejemy i że problem dotyczy wszystkich. Chcemy również pokazać nas jako nieszkodliwych i wesołych ludzi. Chcemy zwrócić uwagę na to, że pacjenci medycznej marihuany nie mogą wykorzystywać jej jako lekarstwa. Organizując takie marsze konsolidujemy nasze środowisko, pozyskujemy nowych działaczy. Zmieniamy postrzeganie konopi wśród warszawiaków. Nasza manifestacja jest jedną z najspokojniejszych, tak dużych manifestacji organizowanych przez obywateli.

- Jakie akcje, poza marszem, organizowało bądź zamierza organizować stowarzyszenie Wolne Konopie?

J.G.: - Zorganizowaliśmy sporo debat oraz wykładów o medycznej konopi i problemie karania. Zorganizowaliśmy też dużo akcji ulicznych tj. Zielone Światło, przekazanie pacjentowi medycznej marihuany roślin konopi pod Sądem w Poznaniu, kampania wrześniowa – 32 marsze w całej Polsce tego samego dnia, paliliśmy jointy pod Sejmem, uprawialiśmy również przed Sejmem rośliny konopi indyjskiej w przyczepie, zorganizowaliśmy miasteczko Wolnych Konopi przed Parlamentem, przynosiliśmy ciastko z haszyszem premierowi oraz komendantowi Policji. Robiliśmy wiele akcji ulicznych takich jak „Zielone światło”, wolno-konopne graffiti, rozdawanie ulotek o medycznej marihuanie pod szpitalami. Odwiedzaliśmy również wokandy aby pytać się delikwentów, którzy mieli zeznawać przed Sądem czy wiedzą co mają mówić, sprawdzaliśmy czy adwokat ich nie oszukał. Wygrywaliśmy już w Sądach Najwyższych z prezydentem Warszawy, marszałkiem Polski, składaliśmy skargi do Trybunału Konstytucyjnego, zaskarżaliśmy tam ustawę o

przeciwdziałaniu narkomanii. Zainicjowaliśmy wraz z Instytutem BioInfo próbę badań nad wpływem marihuany na organizm człowieka, niestety po początkowych sukcesach zostaliśmy zablokowani przez rządowe instytucje i zabrano Nam niezgodnie z prawem takie możliwości. Tworzyliśmy pierwszy Konopny Klub Społeczny we Wrocławiu wykorzystując do tego prawo, które na to pozwala, niestety znów zostaliśmy szybko sprowadzeni na ziemię i Państwo łamiąc ustalone przez siebie prawo zamknęło Nam ten projekt.

- Czy Wasza działalność przyniosła już jakiegokolwiek rezultaty?

J.G.: - Tak, wyedukowaliśmy już w sporym zakresie społeczeństwo, wywołaliśmy debatę, pokazaliśmy inną stronę problemu, to głównie dzięki nam Platforma Obywatelska wprowadziła artykuł 62.1a, pozwalający na umorzenie sprawy. Duża grupa w społeczeństwie patrzy na problem zupełnie inaczej niż jeszcze 3 lata temu. Naszym największym rezultatem jest doprowadzenie do zmiany postrzegania problemu przez sędziów, policjantów, lekarzy.

- Jak najskuteczniej walczyć o legalizację? Do kogo Wy jako stowarzyszenie chcielibyście dotrzeć?

J.G.: - Najskuteczniej walczyć o medyczną marihuanę i jej legalizację oraz pokazując kwestie ekonomiczne i gospodarcze. Forma rekreacyjna jest na samym końcu tej drabiny, mimo, iż od niej zaczęliśmy nasze działanie. Chcemy dotrzeć do ludzi starszych, oferując im przetwory z konopi, które doskonale działają na choroby związane ze starością, chcemy dotrzeć do pacjentów i ich opiekunów, którzy przekonali się na własnej skórze o nieskuteczności medycyny konwencjonalnej. Zależy nam na dotarciu do ludzi, którzy w ogóle nie mają z konopiami do czynienia, budując im tańsze i trwalsze domy. Ubierając ich w trwalsze i tańsze tekstylia, tankując ich auta tańszym olejem napędowym. Dając pacjentom olej z konopi, który radzi sobie nawet z najgorszymi formami nowotworów. To wszystko się dzieje teraz i tutaj. To wszystko jest w zasięgu ręki. Mamy ogromnych przeciwników w postaci polityków, policji, koncernów farmaceutycznych oraz lobby przemysłu sztucznego, papierniczego itp.

Podsumowując, działalność Stowarzyszenia Wolne Konopie, zaangażowanie działaczy, aktywistów i wszystkich sympatyków, skutkuje coraz większym zainteresowaniem legalizacją konopi indyjskich, zarówno ze strony społeczeństwa polskiego, jak również partii

politycznych lub przedstawicieli badaczy medycznych. Legalizacja marihuany staje się coraz popularniejszym tematem. Niestety, zdaniem Jakuba Gajewskiego, polska polityka narkotykowa jest nieefektywna, przynosi więcej strat niż korzyści. Po raz kolejny potwierdza się twierdzenie, iż karani są wyłącznie użytkownicy marihuany, a dilerzy i przemycnicy zostają poza kręgiem przestępczym. Wolne Konopie stawiają przede wszystkim na edukację, nie tylko młodych, ale również ludzi starszych i w średnim wieku. Zmianę podstaw prawnych dotyczących legalności marihuany należy zacząć od deregulacji, wprowadzając stopniowo legalizację marihuany medycznej oraz pokazując społeczeństwu jej uniwersalność zastosowania w przemyśle. Jakub Gajewski jest konsumentem marihuany od 17 lat. Jego zdaniem konsumpcja nie uzależnia dosłownie, jednak „przywyczaja”. Postrzeganie marihuany jako narkotyku, a nie jednej z używek, wpływa bezpośrednio na to, że opinii publicznej wpaja się błędny tok myślenia, prowadzący do narkofobii.

3.4. Protesty przeciwko legalizacji marihuany

Biorąc pod uwagę dyskusje na temat zmian prawnych dotyczących zalegalizowania konopi indyjskich należy przyjrzeć się stanowisku przeciwników tego typu rozwiązań. Część społeczeństwa stanowczo opowiada się za zwiększeniem kar za posiadanie narkotyków, w tym marihuany. Pomimo, iż zwolennicy przedstawiają szereg korzyści, zagorzali przeciwnicy znajdują argumenty, które przemawiają za pozostaniem przy obecnych przepisach prawnych. Sceptycy zgodnie twierdzą, że przemysł konopny błyskawicznie przejdzie pod kontrolę ogromnych koncernów, które nie zawsze postępują zgodnie z prawem, działając tym samym na swoją korzyść. Zdaniem entuzjastów legalizacji, objęcie sprzedaży marihuany ścisłymi regulacjami pozwoliłoby na uniknięcie tego problemu. Nie jest to jednak jedyne potencjalne zagrożenie. Przedstawiciele amerykańskiej organizacji NHTS, zajmującej się bezpieczeństwem na drogach, twierdzą, że po legalizacji zwiększy się liczba osób prowadzących pojazdy pod wpływem środków odurzających. Osoby te mają zwykle problemy z koordynacją ruchową i koncentracją za kierownicą, co skutkować może znacznie większą liczbą wypadków drogowych. Należy zauważyć również, że wykrywalność środków odurzających w organizmie odbywa się przy pomocy testów, których wynik może być pozytywny nawet po tygodniu od ich stosowania. Osoby skazywane lub karane mandatami często osądzone byłyby niesprawiedliwie. Skutkiem legalizacji marihuany będzie także rozwój różnorodnych gałęzi przemysłu konopnego, w tym spożywczego. Wzrośnie więc

liczba produktów na bazie konopi, bezpośrednio dostępnych w sklepach. Pomimo zapewnień o specjalnie oznaczonych opakowaniach, wiele osób obawia się, że będą mogły sięgać po nie dzieci.¹⁵¹

Istotnym argumentem jest wpływ marihuany na zdrowie oraz stan psychiczny konsumentów. Jak twierdzi Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Bydgoszczy: „marihuana pozostaje w organizmie przez bardzo długi czas. Działa znacznie dłużej niż trwa spowodowany przez nią efekt bezpośredni”. Naukowcy i terapeuci osób uzależnionych zgodnie twierdzą, że często użytkownicy marihuany skarżą się na zaburzenia pamięci, urojenia prześladowcze i psychozy, a nawet zaburzenia schizoidalne.¹⁵² Zwolennicy natomiast uważają, że to co zażywają to ich prywatna sprawa, ponieważ mają prawo decydować o swoim zdrowiu, życiu i podejmować własne decyzje. Przeciwnicy odpowiadają, iż posiadanie marihuany nie ingeruje w wolność innych ludzi, jednak zwiększa ryzyko takiej ingerencji.¹⁵³

Jednym z głównych przedstawicieli przeciwników legalizacji marihuany jest profesor Mariusz Jędrzejko, dyrektor Mazowieckiego Centrum Profilaktyki Uzależnień. Jego zdaniem, w Polsce potrzebna jest debata na temat konopi, która obaliłaby opowieści o ich zbawiennym wpływie na psychikę i zdrowie ludzkie. Profesor przeciwny jest także wszelkim akcjom podejmowanym przez Stowarzyszenie Wolne Konopie, którym powinno zapobiegać Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomani. Jędrzejko mówi: „Osoby palące marihuanę mają niższe wyniki w nauce, mniejsze aspiracje zawodowe, cechuje ich brak aktywności. Marihuana jest demotywuująca. Ludzie, którzy palą mają niższą sprawność intelektualną. Ma silne właściwości uzależniania psychicznego.” Profesor jest również przeciwny badaniom firmy BioInfoBank, która zajmuje się eksperymentami z dziedziny biotechnologii i technologii informatycznej. Grupa naukowców chce dokonać analizy wskazującej jaki wpływ ma konsumpcja marihuany na funkcje poznawcze ludzkiego mózgu, sprawność intelektualną i

---

¹⁵¹ M. Pisarski, *Legalizacja marihuany. Potencjalne problemy* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://swiat.newsweek.pl/legalizacja-marihuany-problemy-i-wady-debata-newsweek-pl,artykuly,281473,1.html> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵² R. Rejniak, *Marihuana za i przeciw. Działanie oraz wpływ marihuany na funkcjonowanie i zachowanie człowieka* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/marihuana-za-przeciw-dzialanie-wplyw-marihuany-na-funkcjonowanie-zachowanie-czlowieka> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵³ K. Pacewicz, *Wolność, Bezpieczeństwo, Narkofobia* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wyborcza.pl/1,76842,8644582,Wolnosc__Bezpieczenstwo__Narkofobia.html [Data wejścia 01.06.2014].

funkcje społeczne. Zdaniem Jędrzejki tego typu badania zostały wielokrotnie wykonane przez światowej sławy badaczy, a działania BioInfoBanku służą jedynie legalnemu spożyciu marihuany w ramach badań naukowych przez osoby biorące udział w projekcie.¹⁵⁴

Swoje krytyczne stanowisko wobec legalizacji wszelkich narkotyków wyraził również papież Franciszek. Ojciec Święty uważa, że legalizacja nie doprowadzi do ograniczenia spożycia narkotyków. „Plaga handlu narkotykami, która sprzyja przemocy oraz sieje ból i śmierć, domaga się aktu odwagi całego społeczeństwa. Nie da się ograniczyć rozprzestrzeniania i oddziaływania uzależnienia chemicznego za pomocą liberalizacji używania narkotyków (...)” – te słowa papież wypowiedział podczas inauguracji pawilonu dla uzależnionej młodzieży w Szpitalu św. Franciszka z Asyżu w Rio de Janeiro. Papież apelował głównie o pomoc osobom uzależnionym, nie tylko młodzieży. Dodał także, że wysiłek nie przyniesie skutku bez siły woli i wytrwałości samych uzależnionych.¹⁵⁵

Debata na temat legalizacji środków odurzających i substancji psychoaktywnych trwa również wśród kręgu polskich partii politycznych. Przedstawiciele Platformy Obywatelskiej, Prawa i Sprawiedliwości i Polskiego Stronnictwa Ludowego opowiadają się przeciw legalizacji marihuany. sojusz Lewicy Demokratycznej dopuszcza jednak stosowanie konopi w celach medycznych.¹⁵⁶ Prawo i Sprawiedliwość uważa, że zmiany prawne proponowane przez Twój Ruch są szkodliwe dla społeczeństwa, które narażone byłoby na działania grup przestępczych i dilerów narkotykowych. Tego typu posunięcia przyczyniłyby się do bezpośredniego wzrostu narkomanii w Polsce. Zdanie członków PiS niekaralność za posiadanie narkotyków świadczyłaby o tym, że „państwo polskie nie tworzy prawa z użyciem kryteriów dobra i zła” oraz pozwala na jego kapitulację.¹⁵⁷ Sprzeciw wobec promowania narkotyków w Polsce wyraża też Solidarna Polska, na czele ze Zbigniewem Ziobro, którego zdaniem prowadzą one wyłącznie do tragedii, ludzkich nieszczęść, a nawet śmierci. Prawo

---

¹⁵⁴ J. Leszczyńska, *Prof. Mariusz Jędrzejko: Marihuana nie wspomaga, lecz demotywuje [WYWIAD]* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dzienniklodzki.pl/arttykul/1029325.prof-mariusz-jedrzejko-marihuana-nie-wspomaga-lecz-demotywuje-wywiad,id,t.html> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵⁵ P. Bieliński, *Papież przeciw legalizacji narkotyków* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://ekai.pl/wydarzenia/temat_dnia/x69098/papiez-przeciw-legalizacji-narkotykow/ [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵⁶ PAP, *Debata: PO, PiS, PSL przeciwko legalizacji marihuany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,10374290,Debata__PO_PiS_PSL_przeciwko_legalizacji_marihuany.html [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵⁷ Oficjalna strona internetowa partii Prawo i Sprawiedliwość, *PiS przeciwko legalizacji narkotyków* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.pis.org.pl/article.php?id=390> [Data wejścia 01.06.2014].

narkotykowe powinno być równe wobec wszystkich, a na łagodniejsze traktowanie mogą liczyć osoby uzależnione, wyrażające chęć leczenia.¹⁵⁸ Dość ostro na temat poparcia Twojego Ruchu dla legalizacji narkotyków miękkich wyraził Sławomir Jastrzębowski. Członków partii nazywa „promotorami ćpunów”. Twierdzi również, że elektorat ugrupowania to osoby niekonsekwentne i nieodpowiedzialne. Zdaniem Jastrzębowskiego promowanie narkotyków powinno być zakazane groźbą więzienia, na równi z promowaniem faszyzmu czy komunizmu.¹⁵⁹

25 października 2012 roku ulicami Bielska-Białej przeszedł Marsz Milczenia pod hasłem „Stop narkotykom”, po tym jak kobieta prowadząca auto pod wpływem amfetaminy potrafiła śmiertelnie dwóch chłopców. W manifestacji, którą poprzedziła msza święta w intencji ofiar, uczestniczyło około trzystu młodych bielszczan. Ksiądz Józef Walusiak, prowadzący ośrodek leczenia uzależnień dla młodzieży „Nadzieja” w Bielsku-Białej, apelował: „(...) stop narkotykom, stop ich legalizacji! Stop dzieleniu ich na twarde i miękkie, szkodliwe i nieszkodliwe!”.¹⁶⁰ Mieszkańcy miasta popierają słowa duszpasterza, zgodnie twierdzą, że dość już nieszczęść powodowanych przez osoby zażywające jakiegokolwiek środki odurzające.

---

¹⁵⁸ Oficjalna strona internetowa partii Solidarna Polska Łódź, *Solidarna Polska wyraża swój sprzeciw wobec promowania narkotyków w Polsce* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://solidarnapolska-lodz.com/9-uncategorised/95-nowa3.html> [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁵⁹ S. Jastrzębowski, *Krew na rękach promotorów ćpunów* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.se.pl/wydarzenia/opinie/slawomir-jastrzebowski-krew-na-rekach-promotorow-cpunow_374298.html [Data wejścia 01.06.2014].

¹⁶⁰ J. Drost, *Wypadek w Kozach: Marsz Milczenia przeciw narkotykom w Bielsku-Białej* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dziennikzachodni.pl/arttykul/685393,wypadek-w-kozach-marsz-milczenia-przeciw-narkotykom-w-bielskubialej-zdjecia-i-wideo,id,t.html?cookie=1> [Data wejścia 01.06.2014].

PODSUMOWANIE

Kwestie dotyczące legalizacji marihuany od lat wzbudzają ogromne kontrowersje, zarówno wśród polityków, specjalistów medycznych, przedsiębiorców, kleru oraz samych konsumentów. Wśród społeczeństwa przebiega wyraźne rozgraniczenie rzeszy entuzjastów oraz sceptyków zmian w regulacjach prawnych. Nie da się także jednoznacznie ocenić skuteczności polskiej polityki narkotykowej. Wiele argumentów przemawia za jej niską efektywnością, między innymi bardzo wysokie koszty oraz niekorzystne skutki społeczno-ekonomiczne. Zapisy polskiego prawodawstwa uważane są za jedne z najbardziej restrykcyjnych w Europie. Państwo przeznaczając ogromne środki finansowe na aparat ścigania, sądownictwo i utrzymanie skazanych przebywających w zakładach karnych. Pomimo to, konsumpcja marihuany i innych środków psychoaktywnych wzrasta. Potrzebna jest także wzmożona edukacja na temat skutków stosowania narkotyków twardych i miękkich.

Wprowadzenie przetworów konopnych do różnorodnych gałęzi przemysłowych, medycyny oraz zaprzestanie karania za posiadanie marihuany przyczyniłoby się do znacznego wzrostu środków zasilających budżet państwa.

Wielokrotnie udowodniono, że konopie indyjskie to rośliny posiadające szereg zastosowań w leczeniu różnorodnych chorób, między innymi raka mózgu, autyzmu, astmy czy spastyczności występującej u chorych na stwardnienie rozsiane. Marihuana łagodzi ból, znacznie poprawia apetyt, ułatwia oddychanie i relaksuje. Legalizacja ułatwiłaby więc pacjentom dostęp do medycznej marihuany, która często jest jedynym lekiem na wyżej wymienione przypadłości.

Za ewentualnymi zmianami prawnymi opowiada się liczne grono osób, w tym część członków polskich partii politycznych, takich jak Twój Ruch pod przewodnictwem Janusza Palikota czy Stowarzyszenie Wolne Konopie, którego spektakularne inicjatywy są coraz bardziej dostrzegane nie tylko wśród grona osób popierających legalizację marihuany. Poruszając kwestie debaty na temat zalegalizowania konopi należy wziąć pod uwagę także argumenty osób opowiadających się przeciwko. Ich zdaniem marihuana przysparza więcej negatywnych oddziaływań niż tak zwanych „pozytywów”. Po stronie przeciwników stoją

głównie partie konserwatywne: Prawo i Sprawiedliwość, Solidarna Polska oraz Polskie Stronnictwo Ludowe. Negatywnie nastawieni są też posłowie Platformy Obywatelskiej oraz przedstawiciele władz kościelnych.

W niniejszej pracy przedstawione zostało badanie, którego celem była analiza opinii konsumentów marihuany na temat działań na rzecz przeciwdziałania narkomanii oraz skuteczności polskiej polityki antynarkotykowej. Uzyskane wnioski mogą zostać pogłębione przez inne inicjatywy badawcze.

Analiza wyników badań pozwoliła na skonstruowanie następujących wniosków:

1. Ponad połowa osób deklarujących się jako konsumenci marihuany, spróbowała jej po raz pierwszy przed ukończeniem osiemnastego roku życia.
2. Pomimo otrzymywanych wyroków sądowych oraz zatrzymań na tle podejrzenia o posiadanie marihuany znaczna większość osób nie zaprzestała jej nielegalnej konsumpcji.
3. Polska polityka antynarkotykowa nie przynosi żadnych efektów, jest zbyt restrykcyjna, zawodzi także działania prewencyjne.
4. Najczęstszą przyczyną sięgania po marihuanę i inne środki odurzające jest ciekawość lub nakłanianie przez znajomych.
5. Organy ścigania oraz wymiar sprawiedliwości odznaczają się bardzo negatywnym stosunkiem do osób zatrzymanych oraz sądzonych z tytułu posiadania, uprawy lub handlu marihuaną.
6. Legalizacja marihuany przyczyniłaby się do wzrostu wpływu środków do budżetu krajowego.
7. W Polsce zalegalizowanie marihuany powinno być poprzedzone depenalizacją posiadania nieznacznych ilości narkotyków miękkich, w tym marihuany, na własny użytek konsumenta.

W polskiej polityce antynarkotykowej niezbędne są pewne zmiany, dzięki którym zmniejszone zostałyby restrykcje dotyczące karalności za posiadanie nieznacznych ilości marihuany na własny użytek konsumenta oraz precyzyjne określenie terminu „nieznaczne”,

„śladowe” ilości marihuany. Aprobata dla tego typu rozwiązań wyraża również wiceprezes Wolnych Konopi, Jakub Gajewski, który w przeprowadzonej z nim rozmowie przedstawił swoje stanowisko na temat zmian prawnych, współpracy z polskimi partiami politycznymi oraz skutków stosowania konopi indyjskich i ich wpływu na konsumentów. Przedstawił też główne postulaty Stowarzyszenia oraz podejmowane przez nich działania na rzecz deregulacji prawnych i stopniowej legalizacji marihuany w Polsce. Zasadnym jest także postulat partii Twój Ruch oraz Stowarzyszenia Wolne Konopie mówiący o wprowadzeniu, tak zwanych tabeli wartości granicznych. Pierwszym krokiem do zmian regulacji prawnych dotyczących konopi indyjskich jest depenalizacja ich posiadania, czyli rezygnacja z karalności takiego czynu, uznawanego obecnie za przestępstwo. Należy również wprowadzić program edukacyjny na temat skutków stosowania środków odurzających i substancji psychoaktywnych do polskich szkół, ale także mediów i innych środków masowego przekazu, tak, aby każdy miał możliwość wypracowania własnej, obiektywnej postawy na tego typu tematy, na podstawie wiarygodnych, udowodnionych źródeł naukowych i faktów merytorycznych.

Zwieńczeniem rozważań mogą być zatem słowa Jacka Herrera opublikowane w książce Kamila Sipowicza pt. „Czy marihuana jest z konopi?”, które brzmią następująco: „Nie wiem, czy konopie ocalą świat, ale wiem jedno – tylko one mogą to zrobić.”¹⁶¹

---

¹⁶¹ K. Sipowicz, *Czy marihuana jest z konopi?*, Warszawa 2011, s. 263.

BIBLIOGRAFIA

I. Akty prawne

1. Jednolita Konwencja o środkach odurzających z 1961 r. sporządzona w nowym Jorku dnia 30 marca 1961 roku (Dz. U. 1966, nr 45, poz. 227 ze zm.).
2. Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, sporządzona w Wiedniu dnia 20 grudnia 1988 r. (Dz. U. z dnia 20 lutego 1995 r.).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 roku w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. 2011, nr 78, poz. 428).
4. Ustawa z dnia 8 stycznia 1951 roku o środkach farmaceutycznych i odurzających oraz artykułach sanitarnych (Dz. U. 1951, nr 001, poz. 4.).
5. Ustawa z dnia 31 stycznia 1985 r. o zapobieganiu narkomanii (Dz. U. 1985, nr 4, poz. 15).
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 1997, nr 75, poz. 468.).
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005, nr 179, poz. 1485).

II. Literatura

1. Abel E.L., Marihuana pierwsze dwanaście tysięcy lat, wyd. Latawiec, Warszawa 2010.
2. Grudziński R., Polityka antynarkotykowa w Polsce po 2005 r., Zielona Góra 2011.
3. Kazula A., Zastosowanie naturalnych kanabinoidów i endokannabinoidów w terapii, "Farmacja Polska" 2009 tom 65 nr 2, s. 147-160.
4. Krajewski K., Problemy narkotyków i narkomanii w ustawodawstwie polskim, wyd. Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), Warszawa 2004.
5. Kutyla J., Sutkowski M., Szcześniak A., Wałęcik K, Polityka narkotykowa – Przewodnik Krytyki Politycznej, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2009.
6. Kuźmich E., Mielecka-Kubień Z., Wiszejko-Wierzbička D., Karanie za posiadanie. Artykuł 62. ustawy O przeciwdziałaniu narkomanii – koszty, czas, opinie. Raport z badań, Fundacja Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2009.
7. Poboży W., Aspekty ekonomiczne i społeczne wynikające z regulacji konopi

indyjskich, Warszawa 2013.

8. Rutkowska M., Jamontt J., Rola układu kannabinoidowego w fizjologii i patofizjologii ośrodkowego układu nerwowego, "Advances in Clinical and Experimental Medicine" 2005 tom 14 nr 6, s. 1243-1252.
9. Sipowicz K., Czy marihuana jest z konopi?, wyd. Baobab, Warszawa 2011.

III. Publikacje internetowe:

1. Adams M., *Marijuana may be used to treat autism* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://www.hightimes.com/read/marijuana-may-be-used-treat-autism>
2. Betenowa S., *Konopie w wierzeniach i zwyczajach ludowych* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://hyperreal.info/node/741>
3. Bieliński P., *Papież przeciw legalizacji narkotyków* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://ekai.pl/wydarzenia/temat_dnia/x69098/papiez-przeciw-legalizacji-narkotykow/
4. Borejza T., *Słynny psychiatra domaga się legalizacji marihuany* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://socjobiolog.pl/slynnny-psychiatra-za-legalizacja-marihuany>
5. Brzóska P., *Makowski: z Palikotem po marihuanę do apteki* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dzienniklodzki.pl/artukul/746029,makowski-z-palikotem-po-marihuane-do-apteki,id,t.html>
6. Celej P., *Z Gdyni wystartował Gandziobus Palikota. Objedzie całą Polskę* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://trojmiasto.gazeta.pl/trojmiasto/1,35636,15904249,Z_Gdyni_wystartowal_Gandziobus_Palikota__Objedzie.html
7. Drost J., *Wypadek w Kozach: Marsz Milczenia przeciw narkotykom w Bielsku-Białej* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dziennikzachodni.pl/artukul/685393,wypadek-w-kozach-marsz-milczenia-przeciw-narkotykom-w-bielskubialej-zdjecia-i-wideo,id,t.html?cookie=1>
8. Gajewski J., *8 mld od użytkowników marihuany do budżetu gratis – propozycja Wolnych Konopi dla premiera Tuska* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/04/05/8mld-od-uzytownikow-marihuany-do-budzetu-gratis-propozycja-wolnych-konopi-dla-premiera-tuska/>
9. Gajewski J., *Medyczna marihuana – największe przełomy 2013 r. vs. lekarz ignorant Bolesław Piecha* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/>

2014/01/31/medyczna-marihuana-najwieksze-przelomy-2013r-i-lekarz-ignorant-boleslaw-piecha/

10. Gajewski J., *Milion podpisów za legalną marihuaną* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/02/19/milion-podpisow-za-legalna-marihuana/>
11. Gajewski J., *Otwarta Pestka 2014 – 1 luty start* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://otwartapestka.info/portal.php?article=1&sid=68e9b4100fcd4c399f596615edc95d7b>
12. Gajewski J., *Wolne Konopie oficjalnie na Targach Konopnych Cannafest w Pradze* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2013/09/04/wolne-konopie-oficjalnie-na-targach-konopi-cannafest-w-pradze/>
13. Herer J., *Prawdziwa historia konopi. Dlaczego doskonały lek i tani materiał pomocniczy (papier, ubrania, żagle, drewno, liny...), musiały odejść w niepamięć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://dobreczary.wordpress.com/2013/03/12/prawdziwa-historie-konopi-dlaczego-doskonaly-lek-i-tani-material-pomocniczy-papier-ubrania-zagle-drewno-liny-musialy-odejsc-w-niepamiec/>
14. Jabłoński P., *Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/krajowy-program-przeciwdzialania-narkomanii-na-lata-2011-2016>
15. Jastrzębowski S., *Krew na rękach promotorów ćpunów* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.se.pl/wydarzenia/opinie/slawomir-jastrzebowski-krew-na-rekach-promotorow-cpunow_374298.html
16. Klinowski M., *To już Białoruś!* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://mateuszklinowski.pl/2011/06/06/to-juz-bialorus/>
17. Kowalski M., *Konopny paragraf 22* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://januszpalikot.natemat.pl/81487,konopny-paragraf-22>
18. Kowalski M., *Wolne Konopie do Parlamentu Europejskiego* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/2014/02/05/wolne-konopie-do-parlamentu-europejskiego/> [Data wejścia 01.06.2014].
19. Krajewski K., *Polskie ustawodawstwo dotyczące narkotyków i narkomanii: pomiędzy represją a terapią* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/polskie-ustawodawstwo-dotyczace-narkotykow-narkomanii-pomiedzy-represja-terapia>

20. Leszczyńska J., *Prof. Mariusz Jędrzejko: Marihuana nie wspomaga, lecz demotywuje [WYWIAD]* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.dzienniklodzki.pl/artukul/1029325.prof-mariusz-jedrzejko-marihuana-nie-wspomaga-lecz-demotywuje-wywiad,id,t.html>
21. Łukasz, „*Jestem Łukasz, choruję na padaczkę. Marihuana mi pomaga, a przez leki mam regularne ataki*” [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/71561,jestem-lukasz-choruje-na-padaczke-marihuana-mi-pomaga-a-przez-leki-mam-regularne-ataki>
22. Majak K., *Chory na stwardnienie rozsiane o marihuanie: Mogłaby pomóc spokojnie dożyć ostatniego dnia* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://natemat.pl/71471,chory-na-stwardnienie-rozsiane-o-marihuanie-moglaby-pomoc-spokojnie-dozyc-ostatniego-dnia>
23. Mojsiewicz M., *Ruch Poparcia Palikota „Nowoczesna Polska” Program* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://mojsiewicz.salon24.pl/220886,ruch-poparcia-palikota-nowoczesna-polska-program>
24. Monitor Sądowy i Gospodarczy, *Wpis do rejestru sądowego, pozycja 9500, Ruch Palikota* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.imsig.pl/pozycja/2011/140/9500,RUCH_PALIKOTA
25. Nodzyńska P., *Eksperyment Wolnych Konopi. Palili marihuanę pod komendą policji. I...nic!* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://zielonagora.gazeta.pl/zielonagora/1,35182,15880435,Eksperyment_Wolnych_Konopi__Palili_pod_komenda_policji_.html
26. Nogaj W., *Czy legalizacja marihuany się opłaca?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.coslychacwbiznesie.pl/gospodarka/czy-legalizacja-marihuany-sie-oplaca>
27. Oficjalna strona internetowa partii Prawo i Sprawiedliwość, *PiS przeciwko legalizacji narkotyków* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.pis.org.pl/article.php?id=390>
28. Oficjalna strona internetowa partii Solidarna Polska Łódź, *Solidarna Polska wyraża swój sprzeciw wobec promowania narkotyków w Polsce* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://solidarnapolska-lodz.com/9-uncategorised/95-nowa3.html>
29. Oficjalna strona internetowa Stowarzyszenia Wolne Konopie. Tryb dostępu <http://wolnekonopie.org/>

30. Oficjalna strona internetowa partii Twój Ruch. Tryb dostępu <http://twojruch.eu/>
31. Ogórek S., *Miliardy utracone na marihuanie*, [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://finanse.wp.pl/kat,1033759,title,Miliardy-utracone-na-marihuanie,wid,16298526,wiadomosc.html?ticaid=11287f>
32. Olak P., *Artykuł 62a a rzeczywistość* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.polskieradio.pl/130/2351/Artykul/993330/>
33. Pacewicz K., *Wolność, Bezpieczeństwo, Narkofobia* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wyborcza.pl/1,76842,8644582,Wolnosc__Bezpieczenstwo__Narkofobia.html
34. Palikot J., *Apel do Ruchu Poparcia Palikota* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://palikot.blog.onet.pl/2010/07/12/apel-do-ruchu-poparcia-palikota/>
35. PAP, *Debata: PO, PiS, PSL przeciwko legalizacji marihuany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,10374290,Debata__PO__PiS__PSL_przeciwko_legalizacji_marihuany.html
36. PAP, *„Sadzić, palić, zalegalizować” Palikot chce przekonać Sejm* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://m.newsweek.pl/-sadzic--palic--zalegalizowac---palikot-chce-przekonac-sejm,83718,1,1.html>
37. PAP, *Ruch Palikota i Wolne Konopie za legalizacją marihuany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,10302749,Ruch_Palikota_i_Wolne_Konopie_za_legalizacja_marihuany.html
38. Pisarski M., *Legalizacja marihuany. Potencjalne problemy* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://swiat.newsweek.pl/legalizacja-marihuany-problemy-i-wady-debata-newsweek-pl,artykuly,281473,1.html>
39. Polska Izba Lnu i Konopi, *Konopie>> właściwości i zastosowanie* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://pilik.pl/pl/show_page/107
40. Polska Sieć do Spraw Polityki Narkotykowej, *Czy policja może mieć wpływ na stosowanie prawa narkotykowego* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.politykanarkotykowa.pl/artukul/czy-policja-mo-e-mie-wp-yw-stosowanie-prawa-narkotykowego>
41. Rejniak R., *Marihuana za i przeciw. Działanie oraz wpływ marihuany na funkcjonowanie i zachowanie człowieka* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu

<http://www.narkomania.org.pl/czytelnia/marihuana-za-przeciwdzialanie-wplyw-marihuany-na-funkcjonowanie-zachowanie-czlowieka>

42. Rozenek A., *Twój Ruch zarejestrowany* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://twojruch.eu/wiadomosci/zaufanie/twoj-ruch-zarejestrowany>
43. Rucińska A., *Wypalą skręta w Sejmie. Zalegalizują czy pójdą siedzieć?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/520988,Wypala-skreta-w-Sejmie-Zalegalizuja-czy-pojda-siedziec>
44. Torres M., *Hemp – why i sit illegal?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://csglobe.com/hemp-why-is-it-illegal>
45. Wąsowski M., *Marihuana szansą dla chorych na Alzheimera? Naukowcy twierdzą, że może spowalniać chorobę* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/73951,marihuana-szansa-dla-chorych-na-alzheimera-naukowcy-twierdza-ze-moze-spowalniac-chorobe>
46. Wąsowski M., *Słynny lekarz przyznaje: Przepraszam, że mówiłem „nie” marihuanie. Ludzie byli wprowadzani w błąd przez 70 lat* [Dokument elektroniczny] Tryb dostępu <http://natemat.pl/71187,znany-lekarz-przyznaje-przepraszam-ze-mowilem-nie-marihuanie-ludzie-byli-wprowadzani-w-blad-przez-70-lat>
47. Weinert T., *Wolne Konopie: „Nastawiamy się głównie na edukację”* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://www.wszczecinie.pl/artykuly,wolne_konopie_%E2%80%9E_nastawiamy_sie_glownie_na_edukacje%E2%80%9D,id-19583.html
48. Wodowski G., *O co chodzi z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://www.narkopolityka.pl/kraj/o-co-chodzi-z-nowelizacja-ustawy-o-przeciwdzialaniu-narkomanii>
49. Zientarski M., *Legalna marihuana. Ile można na tym zarobić?* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu <http://natemat.pl/70493,legalna-marihuana-ile-mozna-na-tym-zarobic>
50. [es], *Ścigać handlarzy, nie posiadaczy skręta* [Dokument elektroniczny]. Tryb dostępu http://wyborcza.pl/1,76842,6856741,Scigac_handlarzy__nie_posiadaczy_skreta.html

IV. Inne źródła

1. Autopoprawka z dnia 27 września 2012 roku do projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
2. Ministerstwo Zdrowia, Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania

Narkomanii za rok 2005, Warszawa 2006.

3. Ministerstwo Zdrowia, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2006-2010, Warszawa 2006
4. Projekt ustawy z 20 stycznia 2012 roku o zmianie ustawy – o przeciwdziałaniu narkomanii
5. Poselski projekt ustawy z dnia 4 czerwca 2012 roku o zmianie ustawy – o przeciwdziałaniu narkomanii

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Z1 Kwestionariusz ankietowy

Ankieta Z1

Niniejsza ankieta jest anonimowa i jest przeprowadzona w celach naukowych.

1. Płeć:

- kobieta
- mężczyzna

2. Wiek:

- poniżej 18
- 18-25
- 26-30
- 31-35
- powyżej 35

3. Ile miałeś/-łaś lat kiedy pierwszy raz zapaliłeś/-łaś marihuanę?

- poniżej 15
- 15-17
- 18-20
- powyżej 20

4. Co skłoniło Cię do spróbowania marihuany?

- znajomi
- ciekawość
- chęć poprawy nastroju
- inne (jakie?)

.....

5. Jak często stosujesz marihuanę?

- raz na kilka miesięcy
- raz na kilka tygodni
- raz w tygodniu
- więcej niż raz w tygodniu
- codziennie

6. Czy Twoim zdaniem marihuana jest środkiem uzależniającym?

- tak
- nie
- nie mam zdania

7. Czy uważasz, że marihuana ma wpływ na zdrowie i stan psychiczny jej konsumentów?

- tak (jaki?)

.....

- nie
- nie mam zdania

8. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek przeszukany/-a przez funkcjonariuszy policji jako podejrzany/-a o posiadanie marihuany?

- tak
- nie

9. Jaki był stosunek funkcjonariusza policji/prokuratora/sędziego do Twojej osoby podczas zatrzymania/przeszukania/osądzenia?

- pozytywny (uzasadnij)

.....
.....
.....
.....

- negatywny (uzasadnij)

.....
.....
.....
.....

- nie byłem/-łam zatrzymany/-a

10. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek zatrzymany/-a za:

- posiadanie marihuany
- uprawę
- handel
- udzielanie
- nakłanianie
- nie zostałem/-łam zatrzymany/-a

11. Czy przeszukanie lub zatrzymanie przez organy ścigania zmieniło Twój stosunek do stosowania marihuany?

- tak (jak?)

.....
.....

- nie (dlaczego?)

.....
.....

12. Czy byłeś/-łaś skazany/-a za:

- posiadanie marihuany
- uprawę
- handel
- udzielanie
- nakłanianie
- nie byłem/-łam skazany/-a

13. Jaki otrzymałeś/-łaś wyrok?

- pozbawienie wolności
- wyrok w zawieszeniu
- kara grzywny
- prace społeczne
- warunkowe umorzenie postępowania

14. Czy Twoim zdaniem polska polityka antynarkotykowa jest skuteczna?

- tak
- nie (dlaczego?)

.....
.....
.....

- nie mam zdania

15. Jak oceniasz politykę prewencyjną (zapobiegania) dotyczącą konsumpcji marihuany?

.....
.....
.....

16. Jaki wpływ na budżet państwa miałyby, Twoim zdaniem, legalizacja marihuany?

.....
.....
.....

17. Co, Twoim zdaniem, należałoby zmienić w zapisach prawnych dotyczących legalności marihuany w Polsce?

.....
.....
.....

Dziękuję.

WYKAZ TABEL

Tabela 2.1. Płeć	36
Tabela 2.2. Wiek	36
Tabela 2.3. Ile miałeś/-łaś lat kiedy pierwszy raz zapaliłeś/-łaś marihuanę?	37
Tabela 2.4. Co skłoniło Cię do spróbowania marihuany?.....	37
Tabela 2.5. Jak często stosujesz marihuanę?	37
Tabela 2.6. Czy Twoim zdaniem marihuana jest środkiem uzależniającym?	38
Tabela 2.7. Czy uważasz, że marihuana ma wpływ na zdrowie i stan psychiczny jej konsumentów?	38
Tabela 2.8. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek przeszukany/-a przez funkcjonariuszy policji jako podejrzany/-a o posiadanie marihuany?	39
Tabela 2.9 Jaki był stosunek funkcjonariusza policji/prokuratora/sędziego do Twojej osoby podczas zatrzymania/przeszukania/osądzenia?	39
Tabela 2.10. Czy byłeś/-łaś kiedykolwiek zatrzymany/-a za:	39
Tabela 2.11. Czy przeszukanie lub zatrzymanie przez organy ścigania zmieniło Twój stosunek do stosowania marihuany?	40
Tabela 2.12. Czy byłeś/-łaś skazany/-a za:.....	40
Tabela 2.13. Jaki otrzymałeś/-łaś wyrok?	41
Tabela 2.14. Czy Twoim zdaniem polska polityka antynarkotykowa jest skuteczna?	41

